

ב.ו.ל.ט.י.ן

ב ט א ו ן א י ג ו ד י ו צ א י ס י ן

שנה 57 גליון מס' 404

מוסף עברי

www.jewsofchina.org

אפריל-מאי 2011 ♦ שנה 57 ♦ אדר ב' - ניסן תשע"א

גז פסג שנה

הפגישה המסורתית של יוצאי סין בחג החנוכה

אורחים וחברי הנהלת איגוד יוצאי סין עם הסטודנטים הישראלים והסינים - מקבלי המלגות

תוכן העניינים

איגוד יוצאי סין

נוסד ב-1951

תל-אביב, "בית-פונבה",

רח' גרוזנברג 13,

e-mail: igud-sin@013.net

טל. 03-5171997 פקס. 03-5161631

"מטרת האיגוד היא לארגן את תושבי סין והמזרח הרחוק לשעבר לסיוע הדדי ולשיתוף-פעולה".

(מתוך תקנון האגודה)

עורך ראשי: תדי קאופמן

סגנית עורך מוסף עברי: יהודית ביי

חברי המערכת: יהודית ביי,

אורי ביי, תדי קאופמן, יוסי קליין

ויהודית סנדל

מטרות ה"בולטין"

מופיע מ-4591

בהוציאם לאור את ה"בולטין", איגוד יוצאי סין בישראל שואף לענות על הצרכים שלהן:

1. לעודד את תחושת השותפות בין תושבי הקהילה היהודית לשעבר של סין.
2. לקיים ערוץ של קשר בין יוצאי סין בישראל ובגולה.
3. לסייע באיסוף, שימור והוצאה-לאור של מסמכים היסטוריים העוסקים בחיי אותה קהילה.
4. לסייע לאיגוד יוצאי סין במילוי מטרותיו, במיוחד אלה שעוסקים בסיוע סוציאלי ובמלגות חינוכיות לבני דור המשך של יוצאי סין בישראל.

איגוד יוצאי סין

ת.ד. 29786

תל אביב 61297

Kindly note our new address:

Igud Yotzei Sin

P/O/B/ 29786

Tel Aviv 61297 Israel

3	ת. קאופמן	בענייני דיומא
4		באגוד יוצאי סין
5		ז'. אולשבסקי-90
6		בקורים בבית פונבה
7	ב. זאב	כבוד והוקרה לא. קוגן
12		סטודנטים כותבים
14	מ. קרימצ'נסקי	מסע חיים
20	ב. זאב	מפגש יוצאי שנחאי
22	ב. זאב	ערב בלתי נשכח
27	ב. זאב	דרכי הידידות עם סין
28	מ. רינסקי	יהודי סין
32	א. מרקביץ	פקיד יפני שהציל יהודים
33		תערוכת יהודי טיינדזין
34		ביקורה של ל. קליבנוב
35		י. יעקבסון בטיינדזין
37		מזל טוב
38		תמונות מהעבר בסין

כנס יוצאי טיינדזין בישראל

הנך מוזמן/ת לכנס יוצאי טיינדזין בישראל.

הכנס יתקיים בבית פונבה,
רח' גרוזנברג 13 תל-אביב,
ביום רביעי 4 במאי 2011,
בשעה 17:00 (חמש בערב)

יוגש כיבוד קל ושתיה

נא אשרו השתתפותכם

בטלפון 03-5171997

עד 3 באפריל 2011

חג השחרור

כתב העת הנוכחי של "בולטין" יוצא לאור ערב חג האביב והשחרור - חג הפסח. ב-18 לאפריל, יהודי התפוצות והיהודים בארץ ירמו ארבעה גביעי יין תוך קריאה מסורתית ב"אגדה" העוסקת ביציאת מצרים. חג הפסח עבורנו - זהו סמל לשחרור, יציאה מהגלות למדינת ישראל, שחרור מעבדות לחרות.

ידידי היקרים בישראל ובארצות אחרות - חג פסח שמח!

יום העצמאות

ב-10 במאי יחגגו בישראל ובתפוצות 63 שנים להקמת מדינת ישראל. קשה להאמין, שמדינה צעירה זו הלוחמת מדי שעה על קיומה הגיעה ל-63 שנות עצמאות. הישגי המדינה הצעירה אדירים. זהו מקרה ייחודי בהיסטוריה של האנושות, בה שב עם לאחר אלפיים שנות גלות אל אדמתו והקים בית לאומי. למרות שש מלחמות בתקופת קיום המדינה, למרות טרור מתמשך מצד שכנינו, המדינה מתפתחת וצומחת.

הבעיה העיקרית של המדינה טמונה בחזית הפנים, שם גדל הקרע בתוך האוכלוסייה, 15% מכלל האוכלוסייה נמצאים מתחת לקו העוני. זוהי הבעיה העיקרית המאיימת על

עתידינו.

מתוך 63 שנות קיומה של מדינת ישראל רבים מאתנו חוגגים את חג העצמאות בפעם ה-62. עבורנו, כמו לכל היהודים זהו חג חתגים. נקווה שנהיה ראויים לחוג את החג - חג יסוד מדינתנו. חג שמח ידידים יקרים, עם חגיגות 63 שנה למדינת ישראל. חג שמח!

פגישת יוצאי סין בחג החנוכה

פגישת יוצאי סין בחנוכה בצמדבר 2010 עברה בהצלחה מרובה. התאספו קרוב ל-550 יוצאי סין. כאן אפשר היה לראות מספר דורות של יוצאי סין - סבים, בנים, נכדים ונינים. את כולם איחד העבר וההווה. הפגישה מלווה תמיד בשמחה רבה, ולמרות שדור האנשים שנולדו בסין הולך וקטן, אגוד יוצאי סין ממשיך להוות קשר הדוק בין הדורות.

והנה גם הפעם קבלו 149 מהדור הצעיר - נכדינו ונינינו - מלגות מתוך קרנות שונות של אגוד יוצאי סין.

כולם חשו התרוממות רוח.

להתראות בפגישה הבאה בחנוכה 2011!

אסיה קוגן בישראל

הפעם, ביקורה של אסיה קוגן מטוקיו ארץ בישראל כחודשיים. היה זה חג עבור כל מוקיריה. אסיה הייתה אורחת כבוד בפגישת

חנוכה המסורתית של יוצאי סין, והשתתפה בטקס חלוקת המלגות לסטודנטים וכן לקחה חלק בפגישה החגיגית לכבוד "בית פונבה".

יוצאי סין לקחו חלק באירוע החגיגי שנערך בבית החולים "אסף הרופא" בצריפין, לכבוד אסיה, אשר שוב תרמה תרומה נכבדה לבית החולים.

נאחל לאסיה בריאות ואריכות ימים, על מנת שתוכל להמשיך ולהגיש עזרה לכל הנזקקים.

הלכה לעולמה ד'ניה פלוטקין

ידידתנו מחרבין, ד'ניה פלוטקין (מוייסיבה) מזקני יוצאי סין, הלכה לעולמה בגיל 99. הייתה זו אישה נעימה, תרבותית, אשר הביאה בחייה גאווה ליהדות, נאמנות לציונות, למשפחה, לילדים, נכדים ונינים. זיכרונה ישמר בקרב כל מכריה.

קרב יום 60 שנה לייסוד אגוד יוצאי סין

אגוד יוצאי סין נוסד בשנת 1951. לפני 60 שנה. השנה נציין 60 שנה להיווסדו של האגוד. החגיגה תתקיים בפגישה המסורתית בחג החנוכה, אשר תתקיים ב-27 לדצמבר 2011. לכבוד החג, יצא לאור "בולטין" מיוחד אשר יוקדש לאירוע הזה.

במקום פרחים לפסח

ידידים יקרים,

פסח הולך ומתקרב, ואיגוד יוצאי סין, כמו בשנים שעברו, ממשיך בפעילותו ומעניק עזרה סוציאלית חודשית ליוצאי סין הנזקקים. עפ"י הנתונים ל-1 בינואר 2011 אנו מושיטים עזרה סוציאלית חודשית ל-58 יוצאי סין בישראל. ברוב המקרים מדובר בקשישים, גלמודים וחולים. מצבם של רבים מיוצאי סין אלה קשה מאוד, ובלי עזרת האיגוד, הם אינם יכולים לאזן את תקציבם. כולנו יודעים שבשנים האחרונות התמעטו מאוד מספר התורמים הן בישראל והן בחו"ל, המשבר הכלכלי הכלל-עולמי וירידות שערי מט"ח גרמו להקטנת התקבולים שלנו בש"ח ובהתאם לכך קטנו מאוד סכומי כסף המתקבלים לקרן עזרה סוציאלית. עם כל זה, מספר הנזקקים נותר גבוה. עזרה סוציאלית ליוצאי סין מתבטאת בסך של 100,000 דולר ארה"ב לשנה. אנו פונים אליכם בבקשה לתרום לקרן עזרה סוציאלית ובמקום פרחים לפסח וכן במקום פרחים ומתנות לחגים אחרים, לימי הולדת וליובלות ולחתונות ולחגיגות משפחתיות אחרות. אנו נשלח הודעה מתאימה למי שהתרומה נעשתה לכבודו. אנו סמוכים ובטוחים שהתורמים יקבלו סיפוק גדול מהשתתפות במעשה אצילי כל-כך - עזרה ליוצאי סין הנזקקים. פרחים נובלים מהר, ואילו נדיבותכם מאפשרת לקשט את ימיו של קשיש וגלמוד. את תרומתכם אנו מבקשים לשלוח בהמחאה לפי כתובת:

אגוד יוצאי סין

ת.ד. 29786

תל-אביב 61297

בברכות נאמנות ובמיטב איחולים! חג שמח!

בידידות,

הנהלת אגוד יוצאי סין

י"ר - ת. קאופמן מ"מ י"ר וגזבר - י. קליין

באיגוד יוצאי סין

ישיבת ההנהלה של אגוד יוצאי סין

ב-29 בנובמבר, ב"בית פונבה" התקיימה ישיבה של אגוד יוצאי סין בהשתתפות ת. קאופמן, י. קליין, ר. ויינרמן, ר. רשינסקי, ג. ברובינסקי, א. גיננסקי, י. סנדל וב. דראל. אושר תקציב הוצאות לערב חנוכה שנקבע ל-7 בדצמבר 2010, בו מעניקים מלגות לילדים, נכדים ונינים של יוצאי סין הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל. אושרה רשימה של 149 סטודנטים לקבלת מלגות. כמו כן, אישרו חברי ההנהלה את מכירת הדירה באשקלון, אשר התקבלה בירושה.

קידוש בבית הכנסת לזכר הקהילות היהודיות בסין

בשבת ה-4 בדצמבר, בבית הכנסת לזכר הקהילות היהודיות בסין עם תום התפילה, התקיימה אזכרה לזכר אביה של רשא שמואל-אבא זייגרמן. נשאו דברים הרב ישראל ותדי קאופמן.

פרופסור פטר פודלקו ב"בית פונבה"

ב-14 בדצמבר, הגיע לביקור ב"בית פונבה" פרופסור פטר פודלקו מאוניברסיטת איזמה הקואין, מהאוניברסיטה הנוצרית בטוקיו, ובמשך שלוש שעות שוחח עם ת. קאופמן. פרופסור פודלקו מרצה בפקולטה ליחסים בינלאומיים, כלכלה ותקשורת ומגלה עניין רב בהיסטוריה של רוסים בסין, במיוחד במנצ'וריה ובחרבין.

ת. קאופמן נתן לפרופסור פודלקו שורת ספרים וחוברות המתארות את חיי יהודי חרבין וערים אחרות בסין. פרופסור פודלקו התעניין בספרים שניתנו לו, במיוחד אלו את הנוגעים להיסטוריה של חרבין ומנצ'וריה, וצילם חומר רב עבור עבודתו.

הרב מרוין טוקייר ב"בית פונבה"

ב-26 בדצמבר הרב מרוין (משה) טוקייר מניו-יורק ביקר ב"בית פונבה" ונפגש עם ת. קאופמן. השיחה נסבה על עבר היהודים בסין ונמשכה למעלה משעתיים. הרב מ. טוקייר - מחבר הספר "תכנית פוגו" העוסקת בתכנית הנוגעת ביחס יפן ליהודים ערב מלחמת העולם השנייה.

רבקה זיפרט ב"בית פונבה"

מנהלת המרכז ישראל-אסיה בירושלים, גב רבקה זיפרט ביקרה ב"בית פונבה".

בפגישה השתתפו ת. קאופמן, י. קליין, ר. ויינרמן, ת. פסטוביץ' וג. ברובינסקי. נדונה שאלת עבודה משותפת הקשורה בקבלת סטודנטים סיניים ללימודים בישראל.

ג'ולי אברהם פרידמן משיקו ב"בית פונבה"

ב-2 בינואר 2011 ידידתנו משנחאי ג'ולי אברהם פרידמן משיקו (ארה"ב) ביקרה ב"בית פונבה" ונפגשה עם יוצאי שנחאי. בצילום (משמאל לימין): ג'ולי, רשה קאופמן וחיה ברכה.

תערוכת פסול של חני אברמסקי

בירושלים, בין ה-16 בדצמבר 2010 ל-15 בינואר 2011, באולם תיאטרון ירושלים הוצגה תערוכת פסול של חני אברמסקי, אשר הלכה לעולמה בדצמבר 2009. חני נולדה בשנחאי למשפחת יונה קליגמן, הייתה רעייתו של הפרופסור לרפואה אברמסקי.

פגישה עם לילי שטיינר

ב-23 בדצמבר התקיימה פגישה בין ר. קאופמן ות. קאופמן עם לילי שטיינר מלוס-אנג'לס.

לילי, בתו של ידידנו מחרבין אהרון שטיינר המתגורר באוסטרליה, היא נציגת האוניברסיטה באריאל ומתנדבת פעילה בקרב ארגונים יהודיים רבים בלוס-אנג'לס.

60 שנה לאגוד יוצאי סין

בדיוק לפני 60 שנה, ב-1951 הוקם אגוד יוצאי סין בישראל. את חגיגות ששים השנה נחגגו בשבוע החנוכה בדצמבר 2011.

פגישות יום א' בשבוע

פגישות יום א' בשבוע ב"בית פונבה" יתקיימו בתאריכים הבאים:

אפריל 2011 - 3, 10, 17.

מאי 2011 - 1, 8, 15, 22.

יוני 2011 - 5, 12, 19, 26.

יולי 2011 - 3, 10, 17, 25, 31.

אוגוסט 2011 - 7, 14, 21, 28.

ה"בולטין" הבא

של אגוד יוצאי סין

ה"בולטין" הבא של אגוד יוצאי סין (מס' 405) יצא לאור ב-1 בספטמבר 2011 לקראת ראש השנה (28 לספטמבר). קבלת ברכות בדברי דפוס יתקבלו עד ה-20 ביולי 2011.

הכנת בית הכנסת לקראת חג הפסח

באמצע חודש אפריל, לפני חג הפסח יתקיימו שיפוצים הכרחיים בבית הכנסת לזכר קהילות יהודיות בסין, הממוקם ברחוב הגולן 31 בתל-אביב. בשבוע החג יתקיימו בבית הכנסת תפילות מסורתיות.

שיפוצים ב"בית פונבה"

הנהלת אגוד יוצאי סין קבלה החלטה לערוך שיפוצים יסודיים ב"בית פונבה" במחצית הראשונה של שנת 2011.

ספרים שניתן לרכוש במזכירות אגוד יוצאי סין

במזכירות יוצאי סין יש אפשרות לרכוש ספרים בשפות עברית, אנגלית ורוסית.

ת. קאופמן - "יהודי חרבין אשר בלבי".

עברית - 50 ₪. אנגלית - 50 ₪.

אלבום "יהודים בסין". אנגלית - 150 ₪.

אלבום "יהודי חרבין". אנגלית - 150 ₪.

"מהמזרח הרחוק לקרוב".

עריכת מ. פרחומובסקי. רוסית - 70 ₪.

מ. רינסקי - "יהודים בסין". רוסית - 70 ₪.

ר.כץ-וולוברינסקיה "הגיגים ותחושות".

קובץ שירה ברוסית - 70 ₪.

עמרם אולמרט - "סין שלי". עברית - 70 ₪.

יוסי שלהבת - "סין וישראל". עברית - 50 ₪.

פרופ' ג.ו. מליחוב **"הגירה רוסית ויחסים**

בינלאומיים במזרח הרחוק: 1925-1932".

ברוסית - 70 ₪.

ליקה כגנר ב"בית פונבה"

ידידנו מחרבין ליקה כגנר המתגוררת בסידני אשר באוסטרליה, ביקרה ב"בית פונבה" ונפגשה עם ת. קאופמן. ליקה שומרת על קשר הדוק עם אגוד יוצאי סין ועם הקרן למלגות לזכר בעלה ישה כגנר.

ז'ניה אולשבסקי בת 90

תדי קאופמן מברך את ז'ניה

ז'ניה חותכת את עוגת יום ההולדת

ב"בית פונבה"

לקוראינו הכותבים

בזה הרינו להביא לתשומת לב חברינו כי החל מן המהדורה הנוכחית של "בולטין" נכנסים לתוקף הכללים הבאים:

1. כל חומר הנשלח ל"בולטין" לשם פרסום חייב להיות מודפס. מאמרים ומכתבים בכתב יש לא יתקבלו לטיפול.
2. כל מאמר - זיכרון פרטי חייב להיות חתום ע"י הכותב. המאמר יפורסם ללא עריכה מערכת (כלשונו), ואין מערכת "בולטין" מקבלת על עצמה כל אחריות על תוכנו.
3. חומרים שנשלחו למערכת "בולטין" לא יוחזרו לשולח.
4. כבעבר, שמחה מערכת "בולטין" לקבל מקוראינו מכתבים ומאמרים, ומזמינה אתכם להמשיך ולהשתתף השתתפות פעילה בחיי בטאוננו.

בקרור הפרופסור קבלרין ב"בית פונבה"

משמאל לימין: פרופסור ממילנו מרקו קבלרין עם רעייתו פטריציה בביקור ב"בית פונבה"

משמאל לימין: פרופסור קבלרין ורעייתו עם יוצאי טינצדין - לילי קורושי, זינה לנבר, איטה חורול וז'ניה אולשבסקי

ג'ולי אברהם-פרידמן משיקו ב"בית פונבה"

משמאל לימין: ג'ולי אברהם-פרידמן, רשה קאופמן וחייה ברכה

הרב מרוין (משה) סוקייר מניו יורק מבקר ב"בית פונבה" ונפגש עם ת. קאופמן

רועי בייפוס חגג בר מצווה

איריס לובמן חגגה בת מצווה

כבוד והוקרה לאסיה קוגן

בנימין זאב

ב-19 בדצמבר 2010 התקיימה פגישה נרגשת ב"בית פונבה" בין יוצאי סין לאסיה קוגן.

למעלה מ-70 יוצאי סין, מאזור תל-אביב, חיפה, חדרה, עפולה, ירושלים ועוד ערים אחרות התאספו ב"בית פונבה" על מנת להביע את הוקרתם לאסיה קוגן - אישה נאמנה לארגוננו לאורך שנים.

בין המשתתפים בפגישה חברי הנהלת האגוד: ר. ות. קאופמן, י. קליין, א. פודולסקי, מ. ליכומנוב, י. סנדל, י. וא. בין, א. גיננסקי, פ. וי. ברשדסקי, ב. דראל, ג. כץ, א. ונדל, ע. ור. רשינסקי, ז' ות. פסטונוביץ, ג. ברובינסקי.

כמו כן השתתפו בפגישה: שגרירה לשעבר של ישראל בסין ויפן מר משה בן-יעקב ורעייתו אביבה, נציג מהנהלת בית החולים "אסף הרופא" ד"ר מ. וורון עם רעייתו חנה, וכן מנהל המרכז לחקר ההיסטוריה של יהודים ממוצא רוסי, עורך ומוציא לאור של הספר "דרך המזרח הרחוק - לקרוב" מיכאיל פרוחומבסקי ורעייתו רינה.

לקראת השעה 11:00 התמלא "בית פונבה". ת. קאופמן פתח בדברי ברכה לאסיה קוגן ולכל הנוכחים. הוא דיבר על מסירותה ודבקותה במטרות הדורות הקודמים ועל עזרה לנזקקים. שנים ארוכות תומכת אסיה כספית בבית החולים "אסף הרופא", כמו כן, במתן ארוחות חינם בעיר רמלה, במקום הנושא את השם "חזונה של אסיה" שם מכינים מידי יום ארוחות צהריים ל-250 איש, מתוכם 100 איש מקבלים את ארוחותיהם בביתם עם משלוח מיוחד.

עזרה אדירה ותמיכה מעניקה אסיה לאגוד יוצאי סין. קרן המלגות ע"ש מישה קוגן,

המנוהל על ידי אסיה מהווה שליש מכל קרן המלגות של אגוד יוצאי סין - מלגות לילדים, נכדים ונינים של יוצאי סין. והנה גם הפעם, בפגישה המסורתית ב-7 בדצמבר 2010 חולקו 65 מלגות מתוך 150 מהקרן לזכר מישה קוגן.

מתוך 60 קשישים נזקקים, חולים ועירייתם אשר אגוד יוצאי סין תומך בהם כספית, 25 מקבלים קצבה חודשית קבועה מתוך הקרן לעזרה סוציאלית לזכר מישה קוגן בהנהלתה של אסיה.

ת. קאופמן הזכיר את מישה קוגן ז"ל בקשר ליום הולדתו ה-90 ו-27 שנים מיום מותו. הוא ספר על חייו של מישה ועל תפקידו בתעשיית יפן שלאחר המלחמה.

אחרי ת. קאופמן דיבר יוסי קליין ובתורו ציין את תפקידה החשוב של אסיה קוגן בפעילותו של אגוד יוצאי סין.

לאסיה הוגשו מתנות: עיטור זהב של העיר חרבין וציור שצויר בסין ועליו תבליט של טיגריס, אשר נשלח על ידי ראש עיריית חרבין, וכן אלבום תמונות מפגישת יוצאי סין בתנוכה, ב-7 בדצמבר 2010. אתי גיננסקי הגישה לאסיה זר פרחים וכן מישה פליישמן וז'ניה אולשבסקי.

ועד הנשים של אגוד יוצאי סין הכין את השולחנות עם שלל מאכלים. החל מסלטים שונים וגמור בפירוזקי. על המלאכה טרחו במיוחד אתי גיננסקי ורשא קאופמן. ת. קאופמן הודה במיוחד לאתי גיננסקי על עבודתה בארגון הפגישה.

כאשר קרב היום לקצו, עוד התמהמה הקהל זמן רב כלא רוצה להיפרד, האורחים האחרונים עזבו את "בית פונבה" לקראת

השעה ארבע. היה זה יום הוקרה לאסיה, ללבה היהודי הטוב. תודה לאדם אשר עוזר רבות לקרובים לו.

אסיה, מאחל לך עד 120!

ביקורה של אסיה קוגן בבית החולים "אסף הרופא"

ב-30 בדצמבר 2010, בבית החולים "אסף הרופא", אורגנה ארוחה חגיגית לכבוד אסיה קוגן, אשר תורמת זה עשרים שנה בנדבות לבית החולים.

הפעם, נכחה אסיה בפתיחה חגיגית של מרכז ה-MRI (דימות תהודה מגנטית) על שם אסיה ומיכאל קוגן - זהו מרכז לסריקה לא פולשנית המשמש להמחשת אברים פנימיים בגוף ללא שמוש בקרני הרנטגן.

בחדר האוכל התאספו כ-150 אורחים, ביניהם ממלא מקום שר הבריאות של ישראל מר לינצמן, ראש הממשלה לשעבר של ישראל מר אהוד אולמרט, הנהלת בית החולים בראשותו של ד"ר מ. וורון, אשר ניהל את תכנית המפגש. את אגוד יוצאי סין ייצגו ר. ות. קאופמן, פ. וי. קליין, א. ור. ויינרמן. כמו כן נוכחו יוצאי סין פ. וב. פריימן, מ. פליישמן, ע. דוברנקיה, ח. גולדשטיין ואחרים.

נשאו דברים: אהוד אולמרט, תדי קאופמן, מר לינצמן וד"ר וורון. הארוחה לוותה בתכנית מוסיקלית - שירה, מוסיקה ומקהלת בית החולים "אסף הרופא". עם תום הארוחה ביקרו במרפאה החדשה וכן בכיכר המרכזית של בית החולים, לה ניתן השם אסיה קוגן.

באגוד יוצאי סין - פגישה לכבוד אסיה קוגן

סביב שולחן הנשיאות (מימין לשמאל): אסיה קוגן, תדי קאופמן וסבה פודולסקי

תמונת ראשו של נמר סיני מנצ'ורי מוגשת לאסיה קוגן. התמונה התקבלה מראש עיריית חרבין. בצילום: אסיה ובידיה התמונה

בפגישה לכבוד אסיה קובן

19 לדצמבר 2010

ארוחה חגיגית בבית החולים "אסף הרופא" לכבוד אסיה קוגן

בשולחן המכובדים יושב ליד אסיה ראש הממשלה לשעבר
אהוד אולמרט

מקהלת בית החולים "אסף הרופא" בהופעה לפני האורחים

אהוד אולמרט פונה בדברים אל הבאים

תדי קאופמן מדבר אל הנוכחים

אסיה קוגן עם מנהל בית החולים "אסף הרופא"

הכיכר המרכזית בשטח בית החולים על שם מישה ואסיה קוגן

סטודנטים כותבים

הנדון: מלגת לימודים אדר ברשדסקי לשנת 2010

ברצוננו, ענת גידי ואדר ברשדסקי, להודות על יוזמה מבורכת זו של האיגוד. תמיכה בסטודנטים בני משפחת קהילת יוצאי סין. בנו אדר, נינם של אבא וג'ניה ברשדסקי, רעיה ומישה ריסקין, נכד לבובי ופנינה ברשדסקי, אשר התחיל את לימודיו בשנה זו לוקח חלק פעיל במימון לימודיו, הופתע ושמח לקבל בהפתעה חיזוק זה מהצד הסיני. כדור ההמשך למשפחת קהילת יוצאי סין אנו שמחים על שמירת הקשר וגאים להיות חלק מהקהילה. אנו מצרפים בתודה תרומה צנועה מצידנו ומבקשים לחזק את ידי העושים במלאכה, יישר כוח. בברכה שנה אזרחית חדשה. ובתודה.

אדר ענת וגידי ברשדסקי

שלום רב לכל צוות איגוד יוצאי סין,

ברצוני להודות לכם על ערב מהנה, מרגש ומושקע. חשנו לכל אורך הערב כי הושקעה מחשבה רבה בתכנונו. הצטרף אל"י בני בן ה-11 וכולי תקווה שמפגשים כאלה יעזרו גם לשמר את המסורת שיצר האיגוד בפועלו המבורך, גם ליצור את דור ההמשך... ברצוני להודות על המלגה הנדיבה, ולברככם בהרבה שנים של פעילות, בריאות ונחת רוח ממשפחותיהם ומאיגוד יוצאי סין... תודה רבה וישר כח

ציפי כספי

שלום רב,

ברצוני להודות במיוחד לגב' אסיה קוגן וגם לכולכם על תרומתם ותרומתכם במלגה שבני, אלון דוידוביץ, קיבל אתמול. תודה על האווירה המשפחתית שפגשנו אתמול בפגישה, תודה על דאגתכם, על כל משפחת "יוצאי סין" שחלק ממנה היה לי בכבוד לפגוש אתמול. מבקש למסור ד"ש למר קאופמן. הוא בטח זוכר את אימי, לובה לוינסקיי ז"ל. הייתי שמח להיפגש עם גב' קוגן, כי ברצוני לשאול אותה האם היא מכירה את דודה של אימי, אשר נראה לי כמוה. עזבה את Tientsin ונסעה עם בעלה לטוקיו ומשם הם עברו לארה"ב. בברכה,

שמעון דוידוביץ'

בנה של לובה דוידוביץ' / לוינסקי (גם משפחת שיינקמן)

שלום רב,

ברצוני להודות על קבלת המלגה למרות אי הופעת. הופתעתי ושמחתי לקבלה, ועל כך - תודה מקרב לב! בברכה,

רועי עדיאל

שלום רב,

אנו מעריכים ומוקירים את המאמצים הרבים שהנכם עושים מדי שנה בכדי לסייע לנו הסטודנטים במידת האפשר בשכר הלימוד. כל הכבוד על כל הנתינה. מאחלים לכם שנה פוריה ומוצלחת תודה רבה.

רום פרחי ואורן רוזנבלט הנכדים של איה רוזנבלט מחרבין

לאיגוד יוצאי סין ולמר תדי קאופמן,

ראשית, ברצוני להודות לכם על המלגה שהענקתם לי בטקס חנוכה הערב, התרגשתי! שנית, ראיתי שפרסמתם את המאמר על הרב קיסילוב בבולטין בעברית, רציתי לשאול לגבי הפרסום באנגלית וברוסית מתי ייצא לפועל? תודה רבה!

יועד דביר

שלום רב,

שמי ניב בחנוף, בנם של גילה ונתן בחנוף ז"ל יליד העיר שנחאי. אני מבקש להודות לאיגוד יוצאי סין אשר במשך 7 שנים העניק לי בנדיבות רבה מלגה לצורך לימודי האקדמיים, מלגה אשר הקלה עלי את המסלול לרכישת השכלה, והיותה עזרה משמעותית לי ולמשפחתי. כיום אני בשלב מתקדם במחקר שלי במסגרת לימודי לתואר PHD בביזמיניא. אני חוקר מנגנון הקשור למחלות רבות בניהן: פרקינסון, סוכרת וסוגי סרטן שונים. אני מקווה שהמחקר יוביל לפיתוח של תרופות שאפשר ויועילו לאנשים רבים. אבא שלי לא היה טיפוס הרפתקני, הוא היה חשמלאי ועבד כל ימיו במפעל בקיבוץ אפיקים. אני זוכר שיחות ארוכות ואפילו ריבים כאשר היה דוחק בי ושואל: "ניבי מה יהיה??, לך תלמד מקצוע, משהו שמקבלים עליו תעודה ויוכל לשרת אותך בעתיד". או, "ניבי, אתה צריך מקצוע שגם אחרים יחשבו שהוא מקצוע, משהו רשמי, לך תלמד משהו". אני הייתי פותר אותו בתירוצים רבים או פשוט מתחמק מהשיחות. אבי נפטר לפני שהתחלתי את דרכי במסדרונות האקדמיה, הוא לא זכה לנחת שהיה מפיך מלראות אותי פועל לפי עצתו, וזה תמיד מעציב אותי. אך אבי הוא זה שאמר לי יום אחד באחת השיחות: "יש בארץ איגוד של יוצאי סין", כך אמר, "הם מעניקים מלגות לסטודנטים, נסה ליצור עימם קשר, הם יעזרו לך". כך שמעתי לראשונה על האיגוד של יוצאי סין בישראל. במשך השנים התוודעתי ולמדתי להכיר את האיגוד ואת פועלו. איגוד יוצאי סין תומך בסטודנטים ישראלים וסיניים, אך לא רק בסטודנטים. פעילות האיגוד מקיפה את כל הקהילה, החל בקשישים הזקוקים לתמיכה וכלה בהוצאת בולטין המאפשר לשמר מסורת, סיפורים ותיוד של פועלי החברים. חשוב לי להדגיש שבימנו זה לא עניין של מה בכך, ואני יודע שהפעילות הזו מאפשרת לי ולשאר בני דור שני ושלישי להישאר קשורים למסורת של סבא וסבתא או ההורים. בימים כמו היום שהכול מהיר וחדש זה יפה ומרגש לראות בכל חנוכה אולם מלא בסטודנטים מצד אחד, ואנשים שראו את תלאות מלה"ע ה-2 בתור ילדים בצד השני. אני מרוגש מהערבות ההדדית אשר מנחה את פעילות האיגוד ומהאנשים העומדים בראשו אשר עושים ימים כלילות, עם מעט מאוד אמצעים כדי לקיים את כל הפעילות המבורכת של האיגוד. תודה מקרב לב,

ניב מחרוף

למר תדי קאופמן היקר,

רוצה אני להודות לך על הערב המרגש בחנוכה. אכן תחושת בית וציונות. מזה 4 שנים מתמידה אני לבוא עם משפחתי להדלקת נרות החנוכה. קראתי בעיתון שנפתחה תערוכה על יהודי טינזין. הצטערתי שלא ידעתי על כך. אשמח לקבל פרטים עליה ולבקר בה. לפני כשלוש שנים שלחתי לך תמונות שנותרו מעזבונו של אבי, ביניהן תמונות מהמרפאה בטינזין וטיפול בחולים בזמן מגיפת הכולירע. אשמח לדעת אם תתארגן קבוצה לנסיעה לסיין. מצורף מכתב תודה של בתי נעה כנען שקיבלה מלגה השנה בחנוכה. בברכה,

אורית כנען בתו של ד"ר יעקב לנציצקי

לכבוד: מר תאודור קאופמן - יו"ר איגוד עולי סין

מר יוסי קליין - גזבר איגוד יוצאי סין

שלום רב,

שמי נעה כנען, אימי אורית כנען הינה ביתו של ד"ר יעקב ישה לנציצקי מנהלל. סבי נולד ב-1906 בסיביר ובשנת 1913 המשפחה עברה לגור בעיר חרבין, בה למד אבי בגימנסיה ולאחר מספר שנים עברה המשפחה לעיר טינזין. בשנת 1923 נסע סבי ללמוד, תחילה הנדסת מכונות בברקלי ואח"כ כרופא בבולוניה שבאיטליה. עם סיום לימודיו השתלם בבתי החולים בוניה ובפריז. ב-1932 חזר לטנזין עירו והקים בה מרפאה (הכתובת שמורה עימין), ועבד כרופא עד עלייתו ארצה, באונייה "אנה סאלן" עד גינואה ומשם באונייה "נגבה" לחיפה בנובמבר 1950. (בידי מספר תמונות מתקופה זו כולל טיפול בחולי מגיפת הכולירע אותן העבירה אימי לארגון). תחילה עבד סבי כרופא במעברה ברמת ישי בה התגוררה משפחתו והחל מ-1951 כרופא בנהלל. הוא נפטר בשנת 1968 ולצדו לא זכיתי להכירו, אך שמעתי עליו רבות כאדם. לפני כשלוש שנים שמעתי לראשונה על איגוד עולי סין בישראל ומאז משפחתי מנויה על הבולטין ומקפידה לעקוב אחר אירועים וחדשות האיגוד. קראתי בעיתון כי נפתחה תערוכה על יהודי טינזין, אשמח לבקר בה ולקבל עליה פרטים. כיום, אני סטודנטית לתואר ראשון באוניברסיטת חיפה בחוג לריפוי בעיסוק. התרגשתי מאוד לקחת חלק בטקס קבלת המלגות שהזכיר לי כי גם אני חלק מקהילה מאוחדת ומיוחדת שממשיכה להתקיים בישראל עד היום. אני מודה מאוד על הזכות שניתנה לי לקחת חלק בקהילה זו וכן על מלגת הלימודים הנדיבה שניתנה לי מקרן אלכסנדר מייזין.

הנפלות אלו יוצאי סין

מברכת את יוצאי פרופסור פיטר הרטון (זייקה הרנשטיין)

עם קבלת הפרס מטעם קיסרות יפן -

כוכב השמש העולה צרחה 3

מינה קרימצ'נסקי - מסע חי

(המשך מגליון קודם)

העלייה ארצה

האזנו לחדשות וידענו על כל המתרחש בארץ. ידענו על עזיבת הבריטים ועל ההכרזה על מדינת ישראל. היינו כולנו ציוניים מאוד, רגישים ומתרגשים מכל ידיעה שהגיעה אלינו מהארץ. האנשים הדתיים שבינינו היו הולכים לבית הכנסת ומרבים להתפלל לשלומם של הלוחמים בקרבות הקשים שהתחוללו אז בארץ. שלחנו כספים - דרך המוסדות השונים - על מנת לסייע ככל יכולתנו. רבים מאנשינו הצעירים עלו ארצה עוד לפני כן והיה לנו קשר מכתבים קבוע איתם. הבעיה הייתה: מספרם המועט של הסרטיפיקטים (היתרי העלייה לארץ) שהונפקו ע"י הבריטים. המועמדים לעלייה היו רבים היו כאלה שניעזרו בשיטת הנישואים הפיקטיביים על מנת לקבל את הסרטיפיקט. ביניהם היו כאלה שנשארו לחיות כזוג גם לאחר מכן, והיו אחרים שרק אחד מבני הזוג היה מעוניין בכך ואילו השני רצה בגט. נוצרו בעיות משפחתיות רבות.

לנסוע לארץ-ישראל היה דבר כמעט בלתי אפשרי. היינו כולנו דרוכים ומוכנים לכל רגע בו החלום עשוי להתגשם. לנו ולכל הקהילות היהודיות הגדולות: בשנחאי, בטיינזין ובחרבין, היה קשר רצוף עם הסוכנות היהודית העולמית. היא זו שארגנה את כל סידורי העלייה. שילמנו עבור כרטיסי הנסיעה שלנו. כרטיסי הטיסה היו יקרים מאוד וקווי התעופה האזרחית עדיין לא פעלו באופן מסודר, לכן רק מעטים הגיעו דרך האוויר. החלטנו לעלות בדרך הים (הבאת העולים ארצה באוניות הייתה האפשרות היחידה שעמדה בפני הסוכנות היהודית. לשם כך שכרה בארצות שונות אוניות שימשו בעת המלחמה להעברת הכוחות הלוחמים. כך בצפיפות רבה ובתנאים קשים היטלטלו עשרות אלפי עולים בדרכם ארצה). בנובמבר שנת 1950 עלינו כולנו (מארק, אני, שני הילדים, סבא יעקב וסכתא ברכה) על האוניה VOOSTER VICTORY ההולנדית והחל מסענו ארצה. לסכתא ברכה היה כבד מאוד על הלב מאחר ונאלצה להשאיר מאחוריה את קברו של בנה בוריס. היא וסבא יעקב נתנו לסיני השומר בבית הקברות סכום כסף כדי שידאג לקבר. הוא ראה בכך הבעת אמון וכבוד גדול. (הסינים - בפרט העניים שביניהם - הם אנשים ישרים מאוד, ויש להם כבוד גדול למתים).

ההפלגה הייתה ארוכה ומתישה. נמשכה חודשיים ימים. אני זוכרת לילה אחד, הסערה הייתה כה עזה שהגלים הרימו את

האוניה מעלה מעלה ואחר כך הנחיתו אותה בעוצמה רבה ארצה. חשבת שהאוניה עומדת להתרסק. האנשים היו מעולפים. את בנצי' התינוק נאלצנו לקשור למעקה המיטה וכרכנו סביבו חבל כדי שלא ייפול חלילה. זה היה מסע מפחיד מאוד לכולנו.

כשהגענו לחיפה, בתום מסע ארוך ומייגע, הייתה שעת בוקר מוקדמת. בתיה של חיפה, נראו באופק כצללים. עדיין נצנצו כמה כוכבים בשמיים. גשם ירד ללא הרף. על הכבישים נותרו האורות דולקים. ההתרגשות הייתה רבה. בתום שנים של געגועים וציפייה, ולאחר חודשיים של הטלטלות בים שבנו הביתה. הייתה תחושה שהכול מסביר לנו פנים. עדיין לא אפשרו לאיש לרדת מהאוניה, חששו שמא האנשים יאבדו או יתפרזו. מקץ זמן מה, אט אט, החלו האנשים לרדת. בינתיים האיר היום. כשסכתא ברכה ירדה מן האוניה ורגליה דרכו על אדמת הארץ, התכופפה ונישקה את האדמה. אז הבנו כולנו עד כמה הייתה עמוקה אהבתה לארץ הזאת. זה היה החינוך הציוני הטהור והאמיתי שקיבלה מאביה. סכתא ברכה הייתה אישה רגישה נאמנה וסובלנית במיוחד. לגביה, לזכות ולהיות עם נכדיה בארץ ישראל, היה בבחינת הגשמת כל החלומות... מיד רססו את כולנו בדי.טי. נדהמתי וסגרתי עלי את המעיל. אנשים רבים עמדו סביבנו. הרגשנו כמו צאן העובר במכלאה ומרססים אותו. (שנים רבות לאחר מכן, כאשר גרנו כבר במושב, היו לנו כבשים שהיה עלינו לגפר, תמיד נזכרתי איך ריססו אותנו שרק הגענו ארצה). החליפו לנו מיד את השמות: לי נתנו את השם: מרים. מארק נקרא בשמו העברי: מרדכי. סני נשאר עם שמו המקורי - ישראל, ובנצי - שלפני כן נהגנו לקרוא לו בוריס או בובי חזר לשמו המקורי - בן ציון.

מחנה עתלית

מן האוניה נלקחנו מיד לעתלית (המקום שימש לפני כן כמחנה מעצר למעפילים, שהגיעו ארצה באופן בלתי לגאלי, והפך לתחנת מיון ראשונה שאורגנה על ידי הסוכנות היהודית). בתחילתה, נדהמנו מהערב הרב של האנשים שהיו סביבנו. אנשים שהגיעו מכל קצוות תבל (אף על פי שרובם היו אנשים צעירים הם נראו חלשים וחולים). רבים היו יוצאי ארצות המזרח, יוצאי פולין, רומניה, הונגריה ועוד. אנשים יוצאי סין - שהגיעו לפנינו - דאגו שנהייה כולנו יחד במבנה אחד. הם דאגו לקחת אחריות על המקום, ביקשו דלי, מטאטא וסמרטוט רצפה, וכולנו התגייסנו לניקיון. הגשם לא פסק. היה

"קור כלבים" בחוף ובפנים. חבורת נשים ארגנה את הביתן שלנו - סדר, ניקיון ומשמעת למופת שררו בו (בניגוד מוחלט למה שהיה סביבנו). אישה ישראלית, האחראית על המקום, הייתה מלאת התפעלות מן הניקיון בבניין ומדרך התארגנותנו. שמרנו מאוד על ההיגיינה בשטח בשל החולדות הרבות ששרצו בכל מקום (היה מקובל בינינו שאין להשאיר שאריות אוכל כדי שלא תהיה סיבה לחולדות להגיע). הכמויות האדירות של העולים שזרמו מידי יום אל המחנה, לא אפשרו טיפול יסודי בבעיה. בין האנשים שהתגוררו בביתן היו משפחות רבות. הייתה שם אם מבוגרת (שהגיעה עם בנה אך הוא העדיף ללכת לביתן אחר שם היו צעירים בני גילו). הנשים לקחו אחריות עליה. לילה אחד התעוררנו לקול צווחות נוראות. התברר, כי חולדה חצופה, שנכנסה דרך חלון שבור, נשכה את האישה המבוגרת באפה. האירוע גרם להתרגשות רבה בקרב האנשים והיו אף שהתבדחו שיש למצוא את החולדה על מנת לתת לה חיסון נגד כלבת...

התנאים היו קשים. העתיד לא ברור. שוני רב בין האנשים, התרבויות, והרגלי החיים. ובכל זאת היינו כולנו יהודים, שבאו מלאי תקווה לבנות לעצמם עתיד חדש. האווירה במחנה הייתה טובה. הרבה גילויים של עזרה הדדית. מדי יום היו עוד ועוד אנשים נפרדים מכולם ויוצאים לדרכם החדשה. מארק ואני הוזמנו לצרף קטן בו היה עלינו להצהיר על השתייכותנו הפוליטית. לא הבנו מדוע זה חשוב בשעה הזאת? לגבי, כל יהודי הוא יהודי ולא הבנתי מדוע החלוקה המפלגתית הזאת כה חשובה? מדוע אחרי כל מה שעבר כל האנשים האלה עושים את הסלקציה הזאת? זאת הייתה אכזבה קשה עבורנו. שאלו אותנו גם היכן ברצוננו לבנות את חיינו. מארק אמר כי אנו רוצים ללכת למושב של תנועת "החירות". חוסן היה מושב בגליל העליון שהוקם על ידי תנועת "החירות" שבעה חודשיים בלבד לפני עלייתנו ארצה. מה שנותר בזיכרוני מאותו יום היה יופייה ועצבותה של האישה שטיפלה בנו. למרות שהיה ברור כי יש בינינו הבדלים בהשתקפויות הפוליטיות, העזתי ושאלתי אותה: "מדוע את כה עצובה?" והיא סיפרה לי כי בנה היחיד נפל שבוע לפני כן וכי גייסו אותה לעזור בקליטת העולים כדי שתמשיך בדרכו וכך תתגבר על יגונה. תשובתה נגעה מאוד לליבי ומיד חשבת לעצמי: "על מה את עוד מתלוננת? יש עבודה כה רבה לעשות פה. זה לא הזמן לטרונות ולתלונות."

מדוע רצינו להשתקע בגליל? למחנה בעתלית הגיעו אנשים יוצאי סין, על מנת לעודד אותנו ולייעץ לנו לאן כדאי לנו ללכת. הם הרבו לדבר על חיי מושב. מארק היה בן 35 ואני בת 32 שנינו אנשים צעירים חזקים ובריאים. חשבתי בליבי מדוע שלא ננסה? הרי מארק תמיד היה קרוב מאוד לטבע ועבודה קשה מעולם לא הרתיעה אותו. היה לי חשוב לבחור מקום בו מזג האוויר יתאים לנו - לא חם מדי ולא לח מדי, עד כמה שניתן, שיהיה דומה למזג האוויר בטיינסין. אמרו לנו כי מושב חוסן נמצא גבוה בהרי הגליל, סמוך לגבול הלבנון. ניחמו אותנו ואמרו כי זהו הגבול השקט ביותר במדינה ואין לנו מה לחשוש. בתחילה חששתי מאוד בגלל הילדים, אך במהרה הבנתי כי הארץ מוקפת גבולות ובשום מקום לא בטוח. נאמר לנו כי המושב עלה על הקרקע רק לפני כמה חודשים, וזה עתה יצאו האנשים מהאוהלים ועברו לבתי קבע.

ביקור ראשון בחוסן

סבא יעקב וסבתא ברכה רצו לראות היכן נמצא מושב חוסן, (על מנת להשתקע במקום קרוב ככל הניתן). החלטנו לנסוע לשם כולנו. אני זוכרת בדיוק את הביקור הראשון של מארק ושלי בחוסן: ידענו כי חי שם זוג מיוצאי שנחאי (שהייתה להם פעם חנות מפורסמת לבגדי גברים). החורף היה עדיין בעיצומו. במשך שבוע ימים הגשם לא פסק לרע. השעה הייתה 4:00 אחה"צ כאשר האוטובוס האחרון יצא לדרכו, והיה דחוס כולו בנוסעים ובחבילות. ערב רב של אוכלוסיה היו בין נוסעיו: פועלים ערבים ששבו לבתיהם, רומנים שלא דברו איש עם רעהו ואנחנו, כה יוצאי דופן ושונים... לא ראינו לאן בדיוק אנחנו נוסעים. הכול היה שונה וחדש. שאלות רבות ללא תשובות ריחפו באוויר. האוטובוס היה קטן מאוד ונראה כתיבה מרובעת על ארבע גלגלים (כך נראו אז האוטובוסים בארץ). כשהחל סוף סוף לנוע, נהם והתנדנד כמי שמתקשה בנסיעתו. בסיבובי הדרך נזרקנו מצד לצד. היה שקט מוחלט. איש לא אמר מילה. עיקולי הדרך נעשו יותר ויותר חדים. הדרך - בחלקה ללא אספלט - התפתלה במעלה ההר. שרר מתחרב. לעיתים היה נדמה לי כי האוטובוס לא יצליח לתפוס את הזווית הנכונה ויתהפך לאחור. אך להפתעתי, שב לגחוננו בתנועה גמלונית - שכמעט והפכה אותו על פיו - התנשף וגנח ממאמץ, והמשיך לטפס במעלה ההר. באחת הפעמים הזדקף באוויר. כל הנוסעים הוטלו אחורה וקדימה מנסים להיאחז בכל מה שניתן. האוטובוס עצר. סוף סוף הגענו. מראה נפלא נגלה לעינינו. עמק ירוק, יפיפייה, מוקף ברכסי הרים ועצי זית עתיקים נטועים בו לרוכ. האוויר היה נקי וצלול. הכול היה רחוק מן הגשם הרב שירד.

הבתים החדשים היו פזורים בעמק כקוביות קטנות בצורת עיגול. המראה מצאחן בעינינו מאוד. יופיו של המקום כבש אותנו. כביש גישה ליישוב עדיין לא נסלל. הבוץ היה עמוק וטובעני, ואני, לבושה במעיל סוויד מהודר ונעולה במגפיים לבנים לרגליי, התחלתי לבוסס בו. מאוחר יותר סיפרה לי האישה- שאירחה אותנו שכאשר הסתכלה מן החלון, וראתה אותי יורדת מגונדרת מן האוטובוס, חשבה בליבה: "זאת, לעולם לא תוכל לחיות כאן". קיבלו אותנו בשמחה רבה. היו במקום עוד ארבע משפחות יוצאי סין. הם רצו מאוד שנבוא גם אנחנו לגור ביישוב החדש. ביתם של מארחינו היה כמעט ריק. המטען שלהם עוד לא הגיעה (רק כמה ארגזים שעדיין לא נפרקו). ארונות לא היו בבית. לא היה היכן לשים את הדברים. רק כמה "מיטות סוכנות" עשויות ברזל, ארגזים הפוכים ששימשו כשולחן וכמה שרפרפים. ולמרות התנאים הקשים, קבלה אותנו בעלת הבית במאור פנים ואפתה לכבודנו עוגה טעימה במיוחד... המקום היה מאוכלס ברובו - למעט שני בתים שעמדו עדיין ריקים - אחד מהם יועד לנו. מיד עם שובנו מן הביקור, החלטנו שזה היה מקומנו. אני מאמינה כי חשוב שתיווצר איזו כימיה בינך לבין מקום מגוריך וזה קרה לנו במקום הרחוק ההוא בהרי הגליל - במקום שזה עתה הוקם - בחוסן. הכול שם היה עדיין בראשיתו. מלאכה רבה הייתה עוד לפנינו. לא ראינו את כל המכשולים שעתידיים להיערם בדרכנו. את כל החסרונות (עדיין לא ידענו כי יש קשיים שניתן להתגבר עליהם ויש כאלה ההולכים ומחמירים עם הזמן). היינו חדורי אמונה ורצון טוב. בטוחים שיש ביכולתנו להקים יישוב לתפארת, ולבנות בו את עתידנו... כל זאת במדינה הצעירה הזאת, שזה עתה קמה, והיא הולכת ונבנית מול עינינו...

על מארק הייתה מוטלת האחריות, לסיים במהרה את כל ההכנות הרבות שנדרשו, על מנת שנוכל להתחיל בחיינו החדשים. עניינים פרוצדוראליים. כולם התפלאו שהחלטנו ללכת דווקא עם תנועת ה"חרות". תשובתנו להם הייתה חד משמעית: "באנו לארץ ישראל בה כולנו יהודים והמפלגה כלל לא חשובה לנו". לא יכולנו "למכור" לעצמנו ולשקר. חשבתי לעצמי שיש לשבור את הסטיגמות האלו. זה החינוך שקיבלנו. כך נשארנו נאמנים לעצמנו במשך שנים רבות. מעולם לא היינו חברי מפלגה וגם לא חברי הסתדרות. התעקשנו על כך גם כאשר הערימו עלינו קשיים למכביר במקומות עבודתנו. ברכתך את מארק שנלחם על עקרונותיו עוד בימים ההם. הכול היה מוכן. היו בידינו כל הניירות והאישורים. דרכנו החדשה החלה. בנצי היה בן שנתיים וסני בן 12. לאחר שסבא יעקב וסבתא ברכה ראו את המקום, החלו לחפש לעצמם מקום מגורים בנהריה. עיר קטנה לחוף הים שנראתה

כמקום המתאים ביותר לזוג מבוגר הרוצה לחיות בשקט ובכבוד, לא רחוק מאיתנו. לבסוף, קנו דירה בשיכון "עמידר" בעיר.

ימים ראשונים בחוסן

הגיע היום בו היה עלינו להיפרד מכל מכרינו במחנה עתלית ולצאת לדרכנו החדשה. מארק שכר משאית. העמסנו עליה את מעט חפצינו (המטען הגדול עדיין לא הגיע). נהג המשאית מתח ברזנט על כל התכולה. אני, עם בנצי בזרועותיי, התיישבתי בקבינה (תא הנהג במשאית). מארק וסני טפסו על החבילות והתיישבו מעליהן (יש לציין כי סני, על אף גילו הצעיר, התנהג כג'נטלמן מושלם עוד בהיותו על האוניה בעת ההפלגה הארוכה והמתישה וכך המשיך גם עתה). יצאנו לדרך: מחיפה לנהריה ומשם למושב חוסן. כשעלינו על הדרך - המובילה לגיוון המושב - כל מה שראינו היו גבעות חשובות, שורות שורות של טרסות עשויות אבן מקומית, וביניהן פזורים מטעי זיתים לרוכ. נוף גלילי שובה עין אך שומם. ריק מיישובים. ריק מאנשים. רק עדרי עיזים נרו בכל מקום, מכלות בשיניהן את כל מה שרק ניתן. בדרך, עברנו כפר כלשהו והנהג אמר שזוהי תרשיחה. חלק מכפר זה ננטש מיושביו בזמן מלחמת העצמאות ועתה אוכלס בעולים מרומניה. בחלקו האחר נותרו התושבים הערביים (מאוחר יותר הוחלף שם המקום למעונה). אני מסתכלת דרך חלון המשאית המובילה אותנו לביתנו החדש, רואה את הריקנות, את השממה, וחושבת לעצמי: "לאן את נוסעת? אולי תעינו בדרך?" אני משוחחח עם הנהג והוא מספר לי כי הוא ערבי נוצרי. זאת הייתה הפעם הראשונה, מאז היותי בארץ, שיצרתי קשר שיחה עם ערבי מקומי. ובנצי יושב לו על ברכיי לבוש במעיל פרווה לבן עם כובע תואם כמו ילד טוב מחוץ לארץ, כה שונה ולא מתאים למקום החדש. אני ממשיכה ומתבוננת דרך החלון בנוף המתגלה לעיניי. המשאית מטפסת בכבדות במעלה ההר. ככל שאנו מתקדמים הדרך נעשית תלולה יותר ויותר. מימינו, קיר ההר והמשאית ממש שורטת אותו בדופנה, לשמאלנו מדרון תלול. יותר ויותר שמיים נגלים לעיניי ופחות אדמה, כה תלולה הדרך. המשאית מסתובבת ופונה לדרך עפר שרק חמור יכול לעבור בה, ואני חושבת בליבי: "איך נצליח לעבור פה? ומה מרגישים עכשיו מארק וסני היושבים למעלה?" הנהג הפסיק לדבר ופניו הפכו מרוכזות בדרך. שמחתי שבנצי אינו מבין דבר. הגענו לנקודה בה הפנייה הייתה הכה חדה עד שכמעט ונשכבנו לאחור, מעלינו השמיים ולשמאלנו פעורה תהום. זה היה מפחיד מאוד. למזלנו הגענו אל קצה ההר ומשם החלה הירידה. המשאית הסתובבה והחלה לרדת. לפתע נפרש לעינינו מראה נוף נפלא, עמק ירוק ובמרכזו מושב חוסן ומסביב טרסות הסלעים,

עצי התאנים ורכס גבול הלבנון. מתחנתנו, פזורים במעלה צלע ההר, בתיו הנושפים של הכפר הערבי סוחמתה. (מאוחר יותר - כאשר כבר גרנו במקום - הבנו מדוע העדיפו הערבים להתיישב על צלע ההר ולא בעמק אותו הותירו לגידולי הבעל. גידולי הטבק והעגבניות שגדלו הערבים באדמת העמק, נהנו מכוסר ספיגתה של האדמה וממי הגשמים שהצטברו בה).

סוף סוף, הגענו למקום. המשאית התקרבה עד הבית. כמה שכנים נאספו סביבנו כדי לראות - כמו עיניהם - את התושבים החדשים. הורדנו את מעט החפצים שהבאנו איתנו. בחוץ ירד גשם זלעפות. בבית דלק אור. הנה יש לנו קורת גג ומחסה מן הגשם, חשבתי. נכנסנו לביתנו הקטן. הבית הראשון בארץ ישראל. (נהג המשאית מיהר להסתלק מן המקום. ודאי לא שמח עם התושבים החדשים או שמא חשש מן הדרך חזרה). הבית היה יבש ומואר. אולי די בזאת למי שעייף מן הנדודים וכה השתוקק לבית משלו. שני חדרים קטנטנים ללא מים זורמים וללא בית שימוש (אלו היו שנות הצנע בארץ). בבית לא היה כלום, אפילו לא דלי כדי לקחת בעזרתו מים מן הברז שבחוץ. כל אחד מאיתנו קיבל 6 לירות ישראליות, מיטת סוכנות ומזרון מרופד בעשב ים. זה היה כל רכושנו: 4 מיטות ו-4 מזרונים. הלכנו לישון. היינו עייפים ומרוצים. סוף סוף יש לנו מקום משלנו. בית המגן עלינו מן הגשם והקור. משפחתנו ביחד. לא עוד מבנים ציבוריים הומים, ללא פרטיות. חיים חדשים החלו. המקום בו הוקם מושב חוסן, היה במקורו כפר ערבי שנקרא: סוחמתה. כפר ששכן בלב מטע עצי זית עתיקים ונינטש על ידי יושביו בזמן מלחמת השחרור. על הקרקע הזאת עלו והתיישבו 48 משפחות. כולן משפחות של עולים חדשים - שזה עתה הגיעו ארצה מאירופה המדממת שלאחר המלחמה, מצפון אפריקה ומסין הרחוקה - כולם נקבצו ובאו יחדיו. כל אחד עם עברו, עם מסורת בית אביו ועם תקוות גדולות לעתיד טוב יותר. תחילה גרו כולם באוהלים, עד שהוקמו בתי הקבע. (סיפורו לנו שכאשר הגיע החורף הראשון, נשבו, באחת הלילות, רוחות עזות וגשם זלעפות החל לרדת. האוהלים התעופפו ברוח. האנשים רצו לכל עבר כדי לחפש מחסה בבתים הנושפים, חסרי החלונות, עד שוך הסערה. ובבוקר כאשר שככה סוף סוף הסופה, היה עליהם לשוב ולהקים מחדש את אוהליהם). מדי יום הגיעו הפועלים, סוחבים עימם מים ובהתים עדיין לא היו מוכנים. גם המבנה המיועד לבית הספר - עדיין לא היה מוכן. מצאו בכפר הערבי הנוטש בית והפכו אותו לכיתה לימוד זמנית, בה למדו בצוותא תלמידים מגילאים שונים: החל מכיתה ב' ועד לכיתה ח'. בשל גובהו של המקום, הקור היה עז. התלמידים ישבו בכיתות, קפואים

מקור, עטופים, במעיליהם, בקושי מצליחים לאחוז בידיהם את העפרונות. מקץ חודש ימים לבואנו, פסקו הגשמים. האביב פרץ במלואו וצמתו. היינו חדורי התלהבות להתחיל מיד בעבודת האדמה. הלא ללשם כך באנו לכאן. אך לא היה במה לעבוד. לא הייתה מחרשה ולא פרדה כדי לחרוש את האדמה. הגיעו מדריכים ומומחים למיניהם, כל אחד ועצותיו. אך אנו ידענו כי המשימה מוטלת על כתפנו בלבד. עלינו להוציא יבול מן האדמה הזאת ולהתפרנס ממנה. איש לא יעשה זאת במקומנו.

יותר מכל חסר במקום תכנון. אף אחד מאנשי הסוכנות הרבים שהסתובבו בשטח, לא לקח אחריות למתרחש. הכול נעשה ללא חשיבה עתידית קדימה. לדוגמה: במרום לדאוג למחסה עבור בהמות העבודה לפני כן, ורק אחר כך להביאן למקום - הכול נעשה הפוך. הבהמות המסכנות עמדו ללא מחסה בשמש הקופחת ובגשם המצליף, ורק אז החלו לחשוב איך לבנות להן אורות. אני זוכרת שבשבוע הראשון לבואנו לחוסן הביאו לנו עז. אמרו לנו שנטפל בה היטב כיוון שהיא בהריון. אנחנו - שהיינו אנשי עיר - היינו חסרי ניסיון בגידול בעלי חיים. בחוץ היה קר וחשוך. בינתיים הגיע גם ארגז המטען שלנו. מישהו הילווה לנו ברזנט גדול כדי שנוכל לעטוף אותו, לכסות את החריצים הרבים שהיו בו, וכך לשמור על הרהיטים היקרים, החפצים והבגדים מפני הגשם שירד ללא הרף, ועלול היה לחדור למטען ולהרוס אותו. כל רכושנו היה בארגז המטען הזה. אלא שהרוח הייתה חזקה כל כך, שהצליחה להעיף את הברזנט (אל עף שקשרנו אותו חזק ככל יכולתנו). בלילה, שמענו את העיזה פועה. הרוח יללה. מארק קם וסידר לה מחסה בין קיר הבית לבין תא המטען. הברזנט, כאמור, התעופף ולא ידענו מה נעשה עם העיזה. הילדים ואני לא יכולנו לעמוד מול זעקותיה. בינתיים הסתבר שהמליטה. חסנו עליה ועל שלושת גדייה הקטנים, ולקחנו אותם הביתה. העיזה נרגעה והגדיים החלו לינוק, התאוששו, והחלו לקפוץ ולפזז בכל הבית. למחרת, כשקמנו בבוקר, הבנו שהעיזה וגדייה - הפכו ל"שליטי הבית", והילדים צוחקים ומאשרים איתם. אלא שכאשר גדיים אוכלים הם גם במהרה מטילים את גלליהם. וכך התמלא הבית כולו בגללי הגדיים. אמרתי בליבי: "עד כאן! אני יכולה להמשיך ולהחזיקם בביתי". בינתיים יצאה השמש. מזג האוויר השתפר. העיזה וגדייה יכלו לשוב לצאת החוצה. (עד היום אינני מבינה את ההיגיון שעמד מאחורי ההחלטה: לתת לכל אחד מאיתנו עז. במה היא יכולה להועיל לנו? את החלב שלה ממילא איש מאיתנו לא רצה לשתות...). הובאו לנו גם 25 תרנגולות כדי שנסתמש בביצים שלהם (חלק מן הביצים היה עלינו לתת לתנובה ובשאר להשתמש או למכור). אלו היו שנות ה"צנע" בארץ, לא היו די ביצים בשוק.

היינו מבודדים. הדרך המובילה ליישוב הייתה מסוכנת מאוד לנהיגה, רק מאוחר יותר הורחבה וניתן היה לנסוע בה בבטחה. ניסנו להיות אופטימיים. מארק לבדו נשא על כתפיו את העול כולו. הכול התנהל בכבוד ובאופן לא יעיל. גם לאחר שהייתה לנו כבר תוצרת - הכסף לא הגיע. היו שם סיפורי חלם של ממש. גן ילדים לא היה. המקום היה כה נידח שאף גננת לא רצתה לחיות בו (אי אפשר היה לבוא לבקר ולחזור בערב). לבסוף, נשלחה למקום גננת צעירה וחסרת ניסיון (לימים הסתבר שהייתה גם חסרת אחריות) עדיין לא היה מבנה מסודר לגן, לכן קובצו כל הילדים - שמונה במספר - במועדון של הכפר. אני זוכרת, יום אחד, שמעתי את בנצי - שהיה אז כבן שלוש - בוכה בכי תמרורים. כיוון שהגן נמצא בסמוך לביתנו, רצתי מהר לראות מה קרה לילד. הילד החזיק את ידו והמשיך לבכות. ראיתי שידו מדממת והבנתי שפצע את עצמו. הגננת איננה (לבסוף מצאתי אותה מבלה עם קבוצת בחורים שעסקה בעבודת דחק. שכחה לחלוטין שיש לה אחריות על ילדים קטנים). לא היה למי לפנות. האחות הייתה מגיעה רק בשעות אחר-צהריים. רכב לא היה בכפר. מה אעשה עם הילד המדמם? נזכרתי שבקרוב יוצאי סין, שהיו במקום, יש אישה ששימשה פעם כאחות. רצתי אליה. היא נדהמה מעומקו של הפצע ואמרה שהילד גזר לעצמו לא רק את העור אלא גם את הגיד. היה ברור שאין היא יכולה לעשות דבר מלבד לקשור את היד חזק במגבת. היה צריך לתפור לו מיד את הפצע. מה עושים? איך מגיעים איתו למקום בו יוכלו לטפל בו, והמושב הוא כה נידח? במקרה נקרה למקום בחור צעיר מרומניה וראה את המתרחש. הוא לקח את הילד בזרועותיו ויחד רצנו לכביש הראשי. אולי תעבור במקום מכונית ותאסוף אותנו? המקום היה כה מרוחק מכל יישוב. מעט מאוד מכוניות עברו בו במשך היום. למזלנו, הגיעה לפתע מכונית פרטית ואספה אותנו. בקשנו מהנהג שייקח אותנו לרופא הנמצא ביישוב הסמוך הנקרא מעונה. הרופא היה "יקה" שחי זמן מה בסין והתחתן עם אישה סינית. גם הוא לא יכול היה לתפור את פצעו של בנצי, ואמר כי יש להגיע איתו במהרה לבית החולים בנהרייה. להפתעתנו, הופיע מארק משום מקום עם רכב (הבחור הרומני סיפר לו מה שקרה). לקחנו את הילד לבית החולים ושם תפרו לו את הפצע. רק למחרת חזרנו הביתה. זהו סיפור אופייני לדרך החיים שלנו שם באותה התקופה במקום מבודד, ללא אמצעי תחבורה. ללא מרפאה. ללא גן ילדים מסודר. הכול בראשית. לאנשים צעירים ואידיאליסטיים זאת הייתה בודאי הרפתקה שיש בה קסם רב, אך לגדל שם ילדים - זה לא היה דבר פשוט כלל ועיקר!!

בתום שנה - לאחר אכזבות רבות ובזבוזים

רבים (שנבעו בעיקר מחוסר ידע) - החלו העניינים לאט לאט להסתדר. עדיין הייתי מוטרדת מאוד מדרך הניהול. מחוסר הידע ומחוסר התכנון. לא הייתה במקום אישיות אחת שבידה הסמכות המלאה למתרחש. וכמו תמיד, להצלחות היו שותפים רבים אך הכישלונות נותרו יתומים. מארק תמיד הציב לעצמו מטרה ברורה וחתר אליה ללא לאות. ואני, לא ציפיתי להישגים גדולים אך היו דברים שהיה קשה לי להתפשר עליהם. כמו למשל, חינוך ילדיי. רציתי לקבל הבטחה כי ילדיי יקבלו את החינוך המתאים והיו מוכנים לחייהם. רציתי לראותם בשורות הראשונות של אנשי העשייה. ידעתי כי לשם כך יש להשקיע רבות בחינוכם. בחוסן זה היה בלתי אפשרי. באבי הגיעה הגנת הראשונה למקום. זו הייתה בחורה צעירה הנשואה לבן המקום ואף על פי שלא נשלחה מטעם משרד החינוך, הסכימה לארגן במקום גן ילדים. התנאים היו קשים. אפילו מבנה מתאים לא היה. הילדים היו רצים יחד איתה ממחסה למחסה. לבסוף התייאשה, והילדים חזרו במהרה להוריהם. שוב נשאר הילדים בבית וההורים לא יכלו להתפנות לעבודתם. היחידה שהסכימה לבוא ולעבוד כמורה הייתה בחורה מיוחדת מאוד, שמה היה: רות אוליזקי (לימים הפכה לדמות משמעותית במשפחתנו. אז, עדיין לא הכרתי אותה). היא הגיעה אלינו במסגרת שירותה הצבאי. הייתה צעירה מאוד. הגיעה מבית ציוני אידיאליסטי - בו קיבלה חינוך בית"ר. רות הייתה חדרת מוטיבציה להצליח ולהקים במקום בית ספר. המבנה שהוקצה לכך היה מבנה חסר דלתות. יום אחד, זכו הילדים במבקר מיוחד: חמור נכנס לכיתה כשהוא קפוא ונוטף מים. המורה והילדים ריחמו עליו, נגבו אותו, כיסו אותו, והובילו אותו לפינת החדר, שם עמד לו המסכן, במשך כל אותו יום הלימודים, ולא הוציא הגה מפיו.

כסני הגיע למקום, הוקם כבר מבנה לבית הספר. אנו שבאנו מעיר גדולה וסואנת, הרגשנו כאילו אנו נמצאים בפיניק אחד גדול. חשבתי לעצמי כי חיים חדשים נפתחו בפנינו והם לא פחות קונסטרוקטיביים. בסין חייתי לי בנחת אך כאן דווקא היצירתיות שנדרשה כדי לפתור בעיות יום - יום ושעה שעה, היא זאת שהקסימה אותי. זאת הייתה תקופה דינאמית, והיה לי חשוב שגם לי תהיה יד בעשייה הגדולה הזאת, לחוש שגם אני שותפה לה. וכך היה גם מארק. חיכנו כדי שהכול יתחיל. במיוחד היינו קצרי רוח להתחיל ולזרוע. הגיע כבר האביב וראיתי כבר שאנחנו עדיין לא זורעים או שותלים דבר. זה חרה לי מאוד. נורה אדומה נדלקה אצלי. התחלתי להבין כי העניינים במקום לא מתנהלים כראוי. אחר-כך שמתי לב כי גם המדריכים שנשלחו על מנת להדריכנו, מבולבלים ואינם יודעים בוודאות מה מתאים לגדל באזור זה. לפני כן הייתה חקלאות

ערבית בלבד. הערבים הסתפקו בגידול טבק, גידולי בעל אחרים, זיתים ועזים (רק בגינות פרטיות של תושבי פקיעין הסמוכה ניתן היה למצוא עצי פרי). רק שנים לאחר מכן, הבינו גם כל מומחי החקלאות למיניהם שלא ניתן לגדל על האדמה הזאת הרבה יותר מזה. מים זורמים לא היו, רק כמה בארות שהיו מתייבשות בעיצומו של הקיץ והן הספיקו לשתייה עבור הצאן בלבד. בין התושבים החדשים של מושב חוסן היו אנשים אינטליגנטיים רבים והם הבינו במהרה שמשוה כאן לא איננו פועל כיואת. שוב הגיעו יועצים שאמרו כי יש לעשות סיקול לפני הזריעה, אלא שלא היה סוף לאבנים באדמה הזאת. כולנו התגייסנו למשימה. בנינו טרסות חדשות. לבסוף, הבנו כי אי אפשר להשתלט על כמות כזאת של אבנים, ונאלצנו להרים ידיים. בכל הסביבה לא היה אפילו מטע אחד, ובכל זאת הוחלט לבסוף - לנטוע במרום מטע של עצי פרי. למי שלא הייתה אדמה פרטית משלו, החל לטעת: אפרסקים, שיזפים ותפוחי עץ בחלקות שננטשו על ידי הערבים. האווירה השתפרה. הנה אנו עושים משהו ביוזמתנו ויש למה לצפות. היו מקומות שהתאימו לגידולי ירקות: עגבניות, מלפפונים, חצילים וקישואים. אני זוכרת שמאחורי ביתנו היה כחצי דונם אדמה. לראשונה בחיינו שתלנו בו חצילים מזן שנקרא: "מלכה שחורה". הצלחנו. צמחו לנו חצילים נהדרים, יפים גדולים ושחורים. כך הסתבר לנו כי האדמה במקום מתאימה לגידול חצילים. איש לפני כן לא ניסה זאת... יום אחד קיבל מארק מתנה: אינציקלופדיה לחקלאות רוסית. הספר הגיע ישר מטורקיסטאן. כאשר החל לקרוא בו, זיהה מיד כי האקלים שם דומה מאוד לזה השורר אצלנו והחליט כי עליו לנסות ולגדל במקום את מה שקרא בספר (היה במושב בחור ממוצא מרוקאי שהסכים שמאק ינסה לגדל קישואים ומלפפונים בדרך דומה, על חלקת אדמתו). הפרי פרץ החוצה בעוצמה והיה לסיפור הצלחה גדול. כל המדריכים החקלאיים מהסביבה הגיעו כדי לראות, כמו עיניהם, את הנס שחוללנו ולשאל את מארק כיצד הגיע להצלחה שכזו? (זו הייתה תקופה שלא ניתן היה להשיג קישואים ומלפפונים בכל הארץ). מאז - פעמיים בשנה - היו מחלקים למושבניקים זרעים של קישואים ומלפפונים כדי שינצלו את הביקוש הרב שיש בשוק לירקות אלה. בדמו של מארק זרם הרעיון הציוני. הוא חונך, כל ימיו, להיות אדם ישר ויהודי גאה המוכן להלחם למען מטרות החשובות לבני עמו. הדרך שהיה עליו לעשות כדי להגשים את מטרותיו, הייתה פרושה לפניו בבהירות רבה. המשימה שלקח על עצמו החלה ברגע שנחת על אדמת ארץ ישראל. הוא היה אדם שהרגיש מחויבות עמוקה כלפי כל מה שנטל על עצמו. כל דבר שתוכנן היה חייב להתבצע. הדרך

הנכונה מבחינתו, להגשים את חלומה הציוני, הייתה לעבוד את האדמה. להצטרף אל אלה שהעיצו והתחילו במשימה לפניו. והמשימה החשובה מכל הייתה: ליישב את הארץ. הצלחת היישוב חוסן הייתה עבורו משימה אישית שיש למלא. בעיה נוספת שמארק פתר הייתה: איך להשיג בזמן טרקטור, על מנת להספיק ולחרוש את האדמה לפני הזריעה. טרקטורים - כלי אלמנטארי לעבודה חקלאית - לא היו. תמיד ניסו לפתור את הבעיה ברגע האחרון. המושבניקים כבר ידעו כי יקבלו את הטרקטור בזמן שכבר לא יזדקקו לו... מארק - שהפך בינתיים בעצמו למדריך חקלאי - סבל מאוד מהבירוקרטיה. הוא היה איש דייקן וידע תמיד לחשב בדיוק מתי יש לדאוג לכל דבר. כיוון שהיינו רגילים לבעיות בירוקרטיה גם בסין, מצאנו תמיד דרכים לעוקפה, על מנת שהדינאמיקה של העבודה לא תיעצר. מה עשה מארק? הלך במישור אל סוכני הכלים החקלאיים של החברות השונות, והציג בפניהם את האישור שהמושב זכאי לקבל טרקטור. הוא הציע לסוכן שייקח את האישור, וייתן לו טרקטור. מאוחר יותר יקבל תמורת האישור את הכסף המגיע לו מן הסוכנות. הסוכן הבין כי אם לא יסכים לקומבינציה הזאת - הטרקטור לא יקנה ממנו, אלא מחברה אחרת (שתהיה מוכנה לתנאים אלה), ולכן, הסכים מיד. לאט לאט רכש לו מארק שם של איש אמין. רבים העדיפו עבוד איתו. כך, לפחות במושב שלנו, הטרקטור הגיע תמיד בזמן. המדריכים ההמומים לא הבינו איך הוא עשה זאת...

מקץ שנה - שנתיים, צצו סימנים ראשונים לתחילתה של הנשירה. משפחות החלו לעזוב את המקום. כמו כן בכל מקום אחר בארץ, האוכלוסייה בייתה מעורבת, היו בה אנשים אידיאליסטיים ונחושים, ובצידם אחרים הנגררים אחריהם מחוסר ברירה. החל מסיק הזיתים. רבים הועסקו במלאכה (שהייתה כעין עבודת דחק). מהר מאוד הסתבר כי גם עבודה פשוטה כזאת - דורשת הדרכה. (לדוגמא: היה שם בחור צעיר, יוצא סין, שכאשר הביא, בסוף היום, את השק שלו לשקילה, ובו כל מה שאסף במשך היום, הסתבר שהכיל גללי עזים. הוא לא ידע מה בדיוק עליו לאסוף)...

כאמור, אוכלוסיית המקום בחוסן הייתה מעין תערובת אנושית מגוונת מאוד: היו כאלה שהגיעו למקום מרצונם ודעותיהם היו לאומניות מאוד (בעקבות מה שקרה לעם היהודי במלחמת העולם השנייה). אלה התעקשו להגיע למושב של תנועת ה"חרות" (ולא של מפא"י) לאחר שכבר הבינו לאן מובילים הקומוניזם והסוציאליזם. די היה להם במה שחוו על בשרם. גם אנו השתייכנו לקבוצה זאת. מנגד הייתה קבוצה גדולה של יוצאי רומניה, פולניה וצ'כיה - חלקם אנשים צעירים מאוד - שהספיקו לשהות במחנה המעצר בקפריסין - והיו נחושים בדעתם

לצאת מן המושב ולבנות את חייהם במקום אחר. היה להם די מן התנאים הקשים ומאי הוודאות. כיוון שהיו חסרי השכלה וחסרי מסגרת, כל דרך נראתה להם לגיטימית על מנת להשיג לעצמם חיים טובים יותר. היו גניבות רבות, לעיתים נגנבו אפילו חומרים שהובאו כדי לספק את צרכי הכפר. דברים חיוניים רבים חסרו (גם בין אנשי ועד הכפר, לא כולם היו נקי" - כפיים). לעומתם, האנשים שראו בכפר את עתידם, נאבקו למען בחירתם של אנשים הגונים וישרים לוועד ולמען חיים תקינים במושב. בשיאו של המאבק, התקיימה אסיפה כללית. קשה לתאר את הסצנות שהתרחשו בה. יום אחד - לאחר שראו שלא זכו בהצבעה - גברת אחת התעלפה. מישהו ניסה לשפוך עליה מים מגריקן שהיה מונח במקום. הסתבר שבגריקן היה נפט ולא מים. והיא התעוררה והחלה לצרוח שרוצים להרוג אתה... היום זה נראה קומי לא כך זה היה אז...

קשה היה ליצור שפה משותפת. היו משפחות של רומנים שדיברו רק רומנית. 12 משפחות של יוצאי סין שדיברו רוסית ואנגלית. הונגרים שדיברו רק הונגרים. שתי משפחות פולניות שדיברו רק פולנית. משפחה אחת שהגיעה מבבלגיה ודיברה רק צרפתית. כמה משפחות של יוצאי עיראק וכמה משפחות של יוצאי מרוקו. כל אחת דיברה בשפת מולדתה. ללא ספק, קיבוץ הגלויות בהתגשמותו. אלא שהדבר לא היה קל כלל ועיקר. וככל שגברו הקשיים, כן הלך והעמיק הקרע. בלתי אפשרי היה לדבר בשפה אחת, לבסוף - התנהלו רוב הישיבות באידיש... היו במקום בחורים רומנים צעירים - חלקם הגיעו עם הוריהם וחלקם לבדם - שלא הבינו כלל את "חוקי המשחק", הם חשבו שכדאי מאוד להיות בוועד הכפר. לא הבינו כי מי שיושב שם צריך לתת ולא לקבל... עיקר המאבק התנהל, כמוכן, על השליטה בניהול הכספים. הקבוצה של יוצאי מזרח אירופה, ראתה שהיא עומדת להפסיד את המערכה. (הם לא ידעו כי הם נלחמים על כסף שאיננו)... המאבקים בין קבוצות האוכלוסייה השונות במושב הלכו והעמיקו. הקרע היה קשה. גם היום, כאשר אני חושבת על מה שהתרחש במושב חוסן, אני מוצאת את עצמי מתרגזת, מדוע? מפני שגם היום אני חושבת שלמרות שזו הייתה התחלה, ניסיון התמודדות חדש, לא הייתה כל הצדקה לכך שהשיגו יימשכו זמן רב כל-כך ושלא ימצא להם פתרון.

האביב הגיע. ימי הגשם הרבים, אפשרו לנו להתכונן לקראת הזריעה. כולם היו מלאי מרץ וחדורי ציפיות אך הזרעים לא הגיעו בזמן. גם מחרשה כדי לחרוש את האדמה לא הייתה, וגם פרדה כדי לרתום למחרשה לא הייתה. תמיד חסר היה מה שנחוץ בזמן הנכון. עד שהכול הגיע - הסתיימה העונה. ושוב הפסדנו שנה חקלאית. מחוסר ברירה יצאו האנשים לחפש להם עבודה אחרת כדי

לפרנס את משפחותיהם.

אלא שלמרות השיפור בתנאים, החלה אוכלוסיית המושב להידלדל. בין אנשי המושב היו רבים בעלי מקצועות חופשיים. אחד היה מהנדס חשמל שהתקבל לעבודה בחברת החשמל ומשפחתו עזבה את המושב. משפחה אחרת, היה לה בן יחיד שהתקבל לעבודה באל-על - והיא הלכה בעקבותיו. היו כמה משפחות יוצאי רומניה שעזבו כבר בשנה הראשונה. כולם היו צעירים שנעוריהם עברו עליהם במלחמה, במחנות, חוו על בשרם את מוראות המלחמה, ולא היו מוכנים לסבול יותר. רוחם הייתה קצרה והם רצו למצוא את חייהם. המושב הלך והתרוקן מיושבי. מתוך כ-50 משפחות - נותרו 20 בלבד. בסוכנות היהודית, אמרו לנו במפורש כי אם לא נמצא בעצמנו מתיישבים חדשים - הם יביאו למקום כל מי שיוכלו להשיג. לא רצינו שהמושב יתמלא באנשים בעייתיים או כאלה שלא הצליחו במקומות אחרים. פקפקנו האם אנשים כאלה יוכלו לתרום לפיתוחו של המושב וקידומו. אחד מאנשי תנועת ה"חרות" פנה למארק ואמר לו: "צריכות להגיע כמה אוניות עם עולים חדשים ממרוקו. אם אינכם רוצים שנשלח לכם אנשים כראות עינינו, סע לנמל, בחר לך את האנשים המתאימים בעיניך, אמור להם את האמת: המקום הוא מרוחק והעבודה תהייה קשה. אם לא תעבדו - לא יהיה לכם מה לאכול, אך אם תהיו מוכנים לתנאים אלה - תקבלו בית וחלקת אדמה". מארק קיבל את העצה. כשהגיעה האוניה, עלה על סיפונה, מצא אנשים רבים שחלקם חולים, חלקם עיוורים, והם מטופלים במשפחות מרובות ילדים. היו ביניהם גם כמה צעירים חזקים ובריאים, וכן גם משפחות צעירות עם ילדים קטנים. אלה נראו לו האנשים המתאימים לעבודה החקלאית. הוא בחר בהם וחזר איתם למושב. למחרת הגיעם, קם מארק מוקדם בבוקר. היה חורף ובחוץ היה עדיין חשוך וקר. בליבו ידע כי אסור לתת לאנשים אלה אפילו יום אחד של בטלה. הוא עבר מבית לבית, העיר אותם, דחף לידו של כל גבר טוריה ואמר כי עליו להיות במהרה ליד המועדון ולצאת לעבודת יומו. מארק דאג להסביר להם כי הכול פה שלהם ובידיהם: מה שיעשו - זה מה שיהיה להם. הם נלקחו לעבודה במטעים. איש מהם לא היה חקלאי לפני כן. הם לא הבינו מה עליהם לעשות. לא הבינו מילה בעברית (מארק איננו דובר ערבית או צרפתית), רק עקבו בעיניהם אחר מה שהראה להם. התבוננו על הזרדים הדקיקים התקועים באדמה ולא הבינו: היכן כאן המטע? מארק עבד יחד איתם עד לשעות הצהריים, ואז - שיחרר אותם לבתיהם. זאת הייתה עבודת הדחק של אותם הימים.

כול אחת מהמשפחות קיבלה ציוד בסיסי על מנת להתחיל את חייה. אנחנו כמוכן, כבר

היינו הותיקים, המנוסים, ועלינו היה להדריך את החדשים ולעזור להם. יותר מכל, היה חשוב לנו להעביר לאנשים אלה את המסר הבא: "עבודתכם מובטחת, אך מעבר לכך, יש לכם כר נרחב לעסוק בחקלאות. אם תזרעו ותעבדו קשה - תקצרו יבולים ויהיה לכם ממה להתפרנס - לא תזרעו ולא תעבדו - לא יהיה לכם!" בקבוצה זו היו כ-25 משפחות צעירות. ההרכב הדמוגרפי של המושב השתנה לחלוטין: היה בו עתה מיעוט של משפחות ממוצא אירופאי ורוב של משפחות יוצאי מרוקו. מארק לא הכיר את המנטאליות שלהם. היו גם משפחות צעירות של ילידי הארץ, שבאו מצפת ומטבריה (גם להם הייתה מנטאליות מזרחית שלא הכרנו). החינוך אמור היה לאחד את כולם. בגולה היו אלה לימודי התורה והזדהות עם היותנו יהודים שהביאו לתחושת אחדות - כאן המצב היה שונה. האמונה היהודית איחדה את כול יהודי הגולה. לכן בבואנו ארצה, הופתענו לגלות יהודים כה שונים... אנשי הסוכנות צפו מן הצד לראות מה יעלה: כיצד תיפתר פה הבעייתיות שכבר הכירו ממקומות אחרים. אחדים מאיתנו - מקרב משפחות יוצאי אירופה - הבינו את הצורך העמוק באיחוד הלבבות - ונשארנו. ואילו אחרים - שלא הבינו זאת - העדיפו לעזוב את המקום ולעבור למושבים אחרים כמו: נתיב השיירה, בן-עמי ועוד (שם מצאו אוכלוסייה הקרובה יותר לליבם). הגיעה למקום מדריכה חדשה. אישה נפלאה, יוצאת רומניה, שידעה לדבר היטב עברית וצרפתית. שמה היה - ברניה גירטלר. היא התמסרה - כול כולה - לקליטתם של העולים החדשים שזה עתה הגיעו. גם מארק היה עסוק מאוד בקליטתם של העולים. סני החל לקבל על עצמו יותר ויותר אחריות. אני זוכרת שפעם התעוררה העבודה שהובאו למושב והוזנחו. איש א דאג שיהיה להן מחסה מפני השמש הקופחת בקיץ ומפני הגשמים והרוחות העזות בחורף (גם לנו הייתה פרדה וקראנו לה "ג'ון בול" על שם ויסקי עתיק). הובאו מעט חומרי בניין כמו: פחי אלומיניום (שהיו אז חומר מאוד נפוץ בארץ ממנו הוקמו גם המעברות), קרשים וכדומה. סני הציג לאביו: "אולי אני אקים את האורווה?" מארק שמח להצעתו (מאחר ולא הצטיין במלאכות כאלו). סני בנה, כמו ידיו, אורווה ורפת בדרך כה מוצלחת, שכל גברי הכפר באו ללמוד ממנו. ואביו הסתובב מלא גאווה כתרנגול, כאילו זכה בפרס גדול. אני זוכרת זאת עד היום. זה היה בתום שנתיים להיותנו במושב. לאט ובהדרגה התחלנו להכות שורשים במקום. להבין שאלה הם חיינו בישראל וזוהי דרכנו החדשה. יום יום ושעה שעה היו צצות השאלות: מה עוד עלינו לעשות פה כדי שחיינו יהיו מועילים וטובים יותר לכולנו? הוחלט לנסות ולטעת במקום עצי פרי: תפוחים, אפרסקים ושזיפים

למיניהם. אלה פירות הגדלים בדרך כלל באירופה. מכיוון שהמקום היה גבוה והיה בו מזג אוויר קר, הוחלט לנסות. בינתיים, עסקו אנשי המושב בנטיעת העצים. היה צריך לצפות בסבלנות לתוצאות. לא לכולם הייתה די סבלנות. מדי שנה בשנה, חזר המחזה: חלק נשארו והתעקשו על המקום וחלק איבדו תקווה והעדיפו לעזוב. לא היו מוכנים לבזבז את שנות חייהם הטובות, ארזו את חפציהם והסתלקו אני זוכרת, למשל, זוג צעיר מאוד שגרו במשך שבעה חודשיים באוהל. בלילות העיפו הרוחות הסוערות את האוהל והם נותרו חשופים ללא מחסה. בכל זאת נותרו במקום ולבסוף אף זכו לקבל בית. אך כשהבינו כיצד מתנהלים העניינים - החליטו כי זה לא בשבילם ועזבו. היו בניהם כאלה שאמרו: "מילדותנו, לא ידענו דבר מלבד פחד, מלחמה ומנוסה. לא נותרה בנו עוד סבלנות ולא תקווה. עברנו ממחנה למחנה. עוד לא חיינו את חיינו. עוד לא נשמנו. כל שאנו רוצים זה לחיות. רק לחיות ולא שום דבר אחר. עלינו למחר ולבנות את עתידנו". הסתכלתי עליהם וחשבתי בליבי: "כמה הם צעירים וכמה צודקים. מה נוכל לענות להם על כך?" במחשבה לאחור אני אפילו מכבדת את אומץ ליבם - לומר את האמת שלהם. היה שם עוד זוג צעיר בעל פוטנציאל שניהם יצאו ממחנות העקורים. בדרכם לישראל, נפגשו, והתחתנו על האוניה. הבחור, חי עם הפרטיזנים ביירות, כבר בהיותו בן 14 לאחר שכל משפחתו הענפה הוכחדה בשואה - והוא נותר שריד יחידי ממנה. מארק ואני קיוונו כי יתפתחו עם המושב והיוו אבן פינה לביסוסו. אך לא כך קרה. למרות שעז היה רצונו של הבחור להישאר במושב, הבין כי בשל קשיי הפרנסה במקום, עליו לחפש את עתידו במקום אחר. לבסוף, גם הם עזבו. היו אנשים רבים כאלה. בעיקר מקרב אלה שהגיעו כניצולי המלחמה. החיים בעיר קסמו להם יותר. שאפו לנוחות. העדיפו את החיים על פני האידיאולוגיה. ערים צנועות מאוד היו בראשית שנות ה-50 בארץ - נראו להם כפריס. החיים במושב היו עבורם איטיים ומשעממים. הבנתי אותם. אין בליבי עליהם. אני יכולתי לוותר על חיי נוחות שכאלה כיוון ששבעתי מהם, ותמיד הייתה בליבי

תקווה שביום מן הימים אחזור לכך. כמוכן שעזיבתם השפיעה על המורל בכפר כיוון שהאחריות- שהותירו אחריהם - נפלה על אלה שנשארו- מטלות השמירה, התחלוקות בהוצאות המשותפות וכדומה. ובכל זאת החיים בכפר המשיכו במסלולם. היו גם אחרים שחרף כול הקשיים, נאחזו במקום. אלה היו אנשים צעירים מאוד. ללא משפחה. ללא השכלה. הם זכו לתמיכה גדולה מצד תושבי המקום, ובמיוחד מצד אנשי ועד המושב, שהתגייסו למענם, והצליחו לסייע להם את מלוא הזכויות של חבר מושב (משמעותן: בית, נחלה, וכול מה שמתלווה לכך). אנשים אלה, חיים בחוסן עד עצם היום הזה. גידלו משפחה יפה ואף זכו לכך שהדור השני והשלישי - ימשיכו בדרכם...

סני היה כבר בן 13. היו בכפר עוד כמה נערים בגילו לאחר שהבנתי שלא במהרה תהיה במקום מערכת חינוך מסודרת, חששי שילדיי יחמיצו את עתידם - הלך וגבר. האדמה ממש בערה תחת רגליי. לא די בכך שאת אידיאליסטי. כל פעם צצו בעיות חדשות. היו סביבי אנשים שנתנו לי הרבה גיבוי ואומץ רוח בחיפושיו אחר הדרך הנכונה. אלה היו אנשים שנתנו ונאחזו במקום. האחרונים שעוד לא הרימו ידיים כפי שכבר צינתי, לא היה במקום גן ילדים או כל מסגרת אחרת עבור בני 3-5. הבעיה הציקה לי מאוד וקיוויתי כי תיפתר במהרה. אך ככל שהזמן חלף, הבנו - אני האימהות - שדבר לא יקרה. לאחר שקיימנו אסיפה בנושא, החלטנו להעסיק אישה צעירה שהייתה נשואה לחבר מושב והיה לה ניסיון (כלשהו) בתחום. ליבי רקד משמחה. הנה לא תתעכב התפתחותו של בנצי וגם הוא יוכל ליהנות מפעילויות שכל ילד בגילו חווה בגן הילדים. יותר מכל חשוב היה לי שאוכל לשמוע את בני הצעיר משוחח איתי בשפה העברית (במקום בסינית או ברוסית). לצערנו, תוך זמן קצר, הגננת - שהייתה לא מרוצה מתפקידה - ולא זכתה לתנאים מינימאליים - עזבה. הדברים האלמנטאריים ביותר חסרו. לא הרגשנו שאיש מוטרד מכך. החיים התנהלו באיטיות. חורף קשה במיוחד עבר על המקום. שלג כבד ירד. הכבישים נחסמו. אין יוצא ואין בא. אספקת המזון הסדירה לא

הגיעה. היה מחסור בלחם ובחלב. במכולת נותרו אטריות בלבד וגם הן אזלו במהרה. היינו כאסירים במקום שחסרים בו המצרכים הבסיסיים ביותר. כך חלפו 3 ימים. הכבישים - שגם ככה היו מסוכנים - הפכו בשל סכנת ההחלקה- לבלתי עבירים לחלוטין.

לפתע, נפטר חבר במושב מדום לב (היה יוצא סין, פיטל היה שמו). אפילו בית קברות עדיין לא היה במקום. מה לעשות עם המת? הועד עמד בפני בעיה חדשה: לא היה לנו רב משלנו ולא היה לנו את מי לשאול. היה עלינו לפתור את הבעיה בעצמנו. האנשים המבוגרים יותר של הכפר, כונסו כדי לטכס עצה. הוחלט למצוא מקום על צלע ההר (שאיננו מתאים לחקלאות) ולקבוע שם את מקומו ל בית הקברות. המקום היה סלעי מאוד. בקושי צלחנו לחפור בו קבר. אני זוכרת שמארק חזר ואמר לי: "אלוהים אדירים! אינני יודע איך הצלחנו לחפור שם את הקבר לפי כל הכללים, ולקבור בו את המת."

מארק המשיך בניסיונותיו החקלאיים והיה הראשון שהוכיח כי במזג האוויר של חוסן ניתן להפיק יבולים אפילו פעמיים בשנה. כולם באו ללמוד ממנו. הוא גם היה הראשון שהבין שלא לחינם הקפידו הערבים לשמור על האדמה מפני עשבים שוטים (בעוד שבמושב היה מקובל להשתמש בזרעי תלתן שהיו משופעים בזרעי יבולת ועשבים שוטים אחרים). היו הרבה כישלונות. לא הייתה הדרכה מקצועית נאותה. היה עליך להיות נבון ויצירתי כדי לדעת איך להתמודד עם הבעיות שצצו חדשות לבקרים - להיות "וירטואוזים" של ממש על מנת לרוד. ובכל זאת החל המשק הקטן שלנו לאט לאט לצמוח: היו לנו ירקות וגם לול תרנגולות קטן. הספקנו גם לנטוע מטע של עצי פרי (אפרסקים, שזיפים ותפוחי עץ). הסתבר כי האקלים במקום מתאים מאוד לגידולי מטעים ולגידולי כרם. העצים צמחו אט אט ומקץ חמש שנים החלו להניב פרי. העבודה הייתה רבה: גיזום, גיפור וכדומה. מארק אהב את העבודה והיה עסוק מאוד. מקץ זמן מה אף החל לראות ברכה בעמלו. ההווה התבהר ואפילו החלה תקווה לעתיד. אני המשכתי להיות חרדה לעתידם של ילדי...

בקרוב אתר של איגוד יוצאי סין

האתר כולל מידע רב בתחומים הבאים:

- סדר כרונולוגי של אירועים בסין בהם היו מעורבים חברי הקהילה.
- פרסומים ותמלילים נאומים מקונגרסים וכנסים.
- מידע חשוב ממחקרים וספרים.
- קישורים לאתרים אחרים באינטרנט.
- רשימת קברים בבית העלמין בחואן שאן בחרבין.
- פורום חיפוש קרובים.
- תמונות (חלקן נדירות, המפורסמות בפעם הראשונה).

בקרוב אתר גם בעברית! www.jewsofchina.org

בפגישה יוצאי שנתאי ב"בית פונבה"

רוני וינרמן פותח את הערב

חבר הכנסת יצחק (בוז'י) הרצוג פונה בדברים אל קהל הנוכחים

תדי קאופמן פונה בדברים לחברים

הארכיטקט חיים דותן מרצה על בניית הביתן הישראלי בתערוכת אקספו הבינלאומית ב-2010 בשנתאי

ת. קאופמן מגיש לי. הרצוג את הספר שכתב הרב א. מ. כיסלב עם מבוא מאת הרב י. א. ג. הרצוג סבו של י. הרצוג

באולם של "בית פונבה"

באיגוד יוצאי סין

ערב בלתי נשכח

ב-7 בדצמבר 2010 בתל-אביב, ב"מרכז עינב" התקיים מפגש מסורתי של יוצאי סין. לפגישה הגיעו מעל 500 יוצאי סין, ילדיהם, נכדיהם וניניהם.

לקראת השעה 5 התמלאה המבואה. את פני האורחים קבל ת. קאופמן, י. קליין ור. וינרמן. אוטובוסים מיוחדים הביאו אורחים מחיפה. כאן במבואה אורגן מזנון לבאים ובו מתאבנים, כריכים, שתיה קרה, תה וקפה. בשש בערב התבקשו האורחים להיכנס לאולם.

בין האורחים המכובדים נכחו ראש הסגל הדיפלומטי של שגרירות סין בישראל מר שי יון, אשר הגיע לישראל כשבוע לפני האירוע, שגריר ישראל לשעבר בסין משה בן-יעקב ורעייתו, פרופסור יונתן גולדשטיין מארה"ב (אטלנטה, מדינת ג'ורג'יה), ואסיה כוגן מטוקיו. על שולחן הכבוד הסבו חוץ מהאנשים שמנתי לעיל, חברי הנהלת אגוד יוצאי סין ת. קאופמן, י. קליין ור. וינרמן, וכן חברים שהעניקו מלגות בשם יקריהם: גב' יעקבי ובנה, גב' ג'יקובס, גליה כץ, שרה אומנסקי, רשה קאופמן, אילנה וג'ורא לסק, אלה גולררייך, טניה זו-ארץ ושלומית אבן, ג'ני וטדי פסטונוביץ', אסתר כוגן.

שגרירות הרפובליקה הסינית בישראל, אסיה כוגן, דני ברקוביץ' ואגודת הידידות ישראל-סין. 149 מלגות הוענקו לסטודנטים - ילדים, נכדים ונינים של יוצאי סין בישראל מתוך קרנות המלגות של האגוד: קרן לזכר מישה כוגן - 63 מלגות, ג'ין ואלכסנדר מייזין - 50 מלגות ועוד 36 מלגות בעלי שמות שונים.

סטודנטית סינית הודתה בשם מקבלי המלגות בשפות סינית ועברית. עילי דוד גוך הודה לאגוד יוצאי סין בשם הסטודנטים הישראליים.

בדברי הסיכום הודה ת. קאופמן לכל אלו שלקחו חלק בארגון הערב. במיוחד לרן וינרמן וליו"ר וועדת המלגות יוסי קליין. כמו כן הודה תדי לאורית דואני, בתה של מרי בייר ז"ל על קישוט הבמה.

הערב חלף באווירה חמה וידידותית. הפעם היו רבים מיוצאי סין אשר הגיעו לראשונה לפגישה בחנוכה. הטקס נמשך מהשעה חמש אחה"צ עד תשע בערב. זמן רב עבר עד שהקהל התפזר, חולק תחושות נפלאות על ערב בלתי נשכח להתראות בחג החנוכה הבא - 2011 - 60 שנה לאגוד יוצאי סין.

בנימין זאב

רן וינרמן פתח את הערב בדברי ברכה וביקש מהנוכחים לכבד את קורבנות השרפה ביערות כרמל בדקת דומיה. נכדיה של דינה טריגובוב (ניניהם של בוריה ומניה טריגובוב) אילון מקוב וברכה מור הדליקו את הנר השביעי של חג החנוכה. שרהלה שרון ליוותה את טקס הדלקת הנרות עם שירי חנוכה.

תדי קאופמן פתח את הערב בברכות חמות לממלא מקום שגריר סין בישראל מר שי יון ובמיוחד ברך את חברתנו מחרבין אסיה כוגן שהגיעה מטוקיו. ת. קאופמן פרט בפני הנוכחים את תרומתה הנכבדה של אסיה כוגן ועזרתה לאגוד יוצאי סין.

אחריו דיבר ממלא מקום שגריר סין מר שי יון. עם דברי ברכה פנה לנוכחים גם ממלא מקום יו"ר וגזבר יוצאי סין יוסי קליין.

שרהלה שרון, אחת הזמרות הידועות בארץ ומארגנת שירה בציבור סחפה את הנוכחים באולם עם שירים ישראליים ועממיים.

לפני טקס הענקת המלגות הקריא ת. קאופמן את רשימת קרנות המלגות בהן 38 קרנות שמיים.

19 סטודנטים סיניים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל היו הראשונים לקבלת המלגות מתוך הקרנות הבאים:

בפגישה המסורתית של יוצאי סין בחג החנוכה 7 לדצמבר 2010

סביב הנשיאות בשורה השניה (משמאל לימין): ר. וינרמן, י. קליין, א. קוגן, ת. קאופמן ממלא מקום שגריר סין שי יון

סביב הנשיאות בשורה השניה (משמאל לימין): ר. קאופמן, א. ג. לסק, ט. זו-ארץ, ש. אבן, ט. ז. פסטונוביץ', מ. לויטין

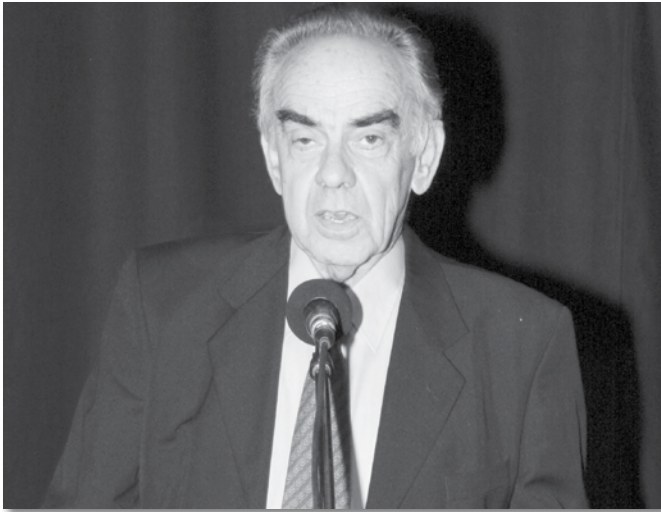
נושאי נאומים

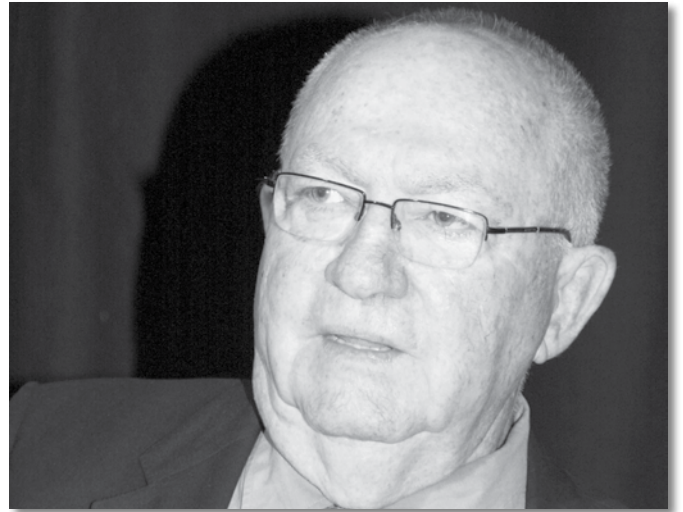
י"ר אגוד יוצאי סין ואגודת הידידות ישראל סין ת. קאופמן

ממלא מקום שגריר סין בישראל מר שי יון

ממלא מקום י"ר וגזבר אגוד יוצאי סין ואגודת הידידות ישראל-סין יוסי קליין

מנחה ערב החנוכה, סגן י"ר אגוד יוצאי סין ואגודת הידידות ישראל-סין רטני ויינרמן

סטודנט אילי דוד הוך מודה בשם הסטודנטים הישראליים

סטודנטית לו מין טאי מודה בשם הסטודנטים הסיניים

פגישה החגיגית ב-7 לדצמבר 2010

באולם

במבואה

שרים עם שרלה שרון

ברחוב גרוזנברג בתל-אביב, יש משרד צנוע של אגוד יוצאי סין בישראל. מעטים יודעים על ההיסטוריה של יהודי סין במחצית הראשונה של המאה ה-20.

תפקיד מיוחד יש לקהילה היהודית בצמיחת העיר חרבין. העיר נוסדה ב-1898 כבירת מנצ'וריה על ידי הצאר הרוסי במטרה לסלול תוך זמן קצר מסילת ברזל סינית מזרחית כדרך מוצא לים הצהוב. חלק מלוחמה ביפן על ההגמוניה של האזור.

כבר ב-1903 יצאה הרכבת הראשונה. את העבודה הקשה עשו הסינים, אך היה צורך במהנדסים, באנשי מקצוע ובמשקיעים. שלטונות הצאר ובראשם ויטה עודדו התיישבות יהודית במזרח, ואישרו את התיישבותם באזור מסילת הברזל.

ב-1903 היו בחרבין 500 יהודים, אשר בנו בית כנסת והקימו בית קברות יהודי. לאחר המפלה הרוסית במלחמת רוסיה-יפן נותרו באזור המסילה 25 אלף יהודים-חיילים. אלפים הגיעו לעיר בעקבות הפוגרומים, רבים תפסו מקום נכבד בבניית העיר, בהקמת תעשייה ומסחר.

בשנת 1920 מנתה הקהילה היהודית כ-20 אלף איש. הקהילה ייסדה בתי ספר יהודיים, בית חולים, מועדוני ספורט ותרבות. מנהיג הקהילה היה ד"ר אברהם קאופמן אשר הגיע לעיר עוד ב-1912 כראש התנועה הציונית במזרח הרחוק.

כתוצאה ממלחמת האזרחים ברוסיה, היגיע גם גל של רוסים לבנים אשר הקימו ארגונים אנטישמיים. ובשנת 1930 נאלצו יהודי סין עקב הלחץ של המפלגה הפשיסטית להקים ארגוני ספורט ולוחמה כמו בית"ר ומכבי. למרות הכבוש היפני של העיר החזיקו יהודיה מעמד, אך מספר רב מהיהודים עזבו לארה"ב, קנדה, אוסטרליה, רוסיה ועוד. הנתרים ציפו להקמת מדינה יהודית - פלשתינה.

קהילות יהודיות בסין החזיקו בארגונים שלהם עד לסיום מלחמת העולם השנייה, כאשר קיומם נאסר על ידי כוחות הכבוש הסובייטי ושלטונות סין. באותו זמן הוגלו ראשי הקהילה היהודית וביניהם ד"ר אברהם קאופמן למחנות גולג. כאשר ב-1948 הוקמה מדינת ישראל רוב היהודים שנותרו בסין עלו לארץ עד סוף שנות החמישים.

המדינה הצעירה עמדה בפני קשיים מרובים, אך החיים, התזונה, המגורים במחנות עולים היו קשים מנשוא. חשיבות רבה נודעה להקמת "אגוד יוצאי

סין" ב-1951 למטרות עזרה הדדית ומציאת תעסוקה. רגש הסולידריות איחד 8,5 אלף יהודים עולים מסין לישראל. היו"ר הראשון של האגוד היה לב פסטונוביץ', מייסד בית"ר בחרבין ומנהיג הקהילה היהודית בטינצזין. למזכיר נבחר תדי קאופמן, בנו של אברהם קאופמן שהיה עדיין כלאו במחנות עבודה. העבודה באגוד נעשתה בהתנדבות. על מנת לאחד בין יוצאי סין בארץ ומחוצה לה החל לצאת לאור ה"בולטין" ע"י אגוד יוצאי סין, כתב עת ראשון בארץ ובקרב הקהילות היהודיות בתפוצות בשפה הרוסית.

גם כיום, יוצא ה"בולטין" לאור שלוש פעמים בשנה, בשלוש שפות - רוסית, עברית ואנגלית. זהו מקור לא אכזב להיסטוריונים מכל העולם. העורך הראשי של כתב העת הוא תיאודור קאופמן, והעיתון מופץ בארץ ובחו"ל.

חשוב לציין, שבמשך שישים שנות קיומו של האגוד מעולם לא פנו אנשיו לקבלת עזרה כלכלית או חומרית לא למדינה ולא לסוכנות. הכל נשען על עבודה התנדבותית של כל חברי האגוד. אפילו נסיעות בתפקיד הן על חשבון המתנדב. רק מספר מועט של עובדי המשרד מקבלים שכר על עבודתם מתוך קרנות האגוד.

ב-1962 נבנה בית כנסת בתל-אביב לזכר קהילות יהודיות בסין על חשבון הפיצוי הכספי שהתקבל משלטונות סין על הרס בית הכנסת בשנחאי. באותה סביבה התיישבו 50 ממשפחות יוצאי סין. בית הכנסת ברחוב גולן 31 פתוח גם היום, שם נשמר ארכיון האגוד. כמו כן, יש אוסף של כתבי עת יהודיים שיצאו בזמנו לאור בחרבין, ובשנחאי ויש להם ערך היסטורי רב.

ארכיון יהודי חרבין נותר בחרבין ולישראלים אין רשות לחזות בו. הארכיון של יהודי טינצזין הובא לישראל ונמצא כיום בארכיון הלאומי בירושלים.

כל הפעילות הכספית של האגוד נעשית הודות לתרומות המגיעות מארצות רבות. יש לציין במיוחד את מישה (ז"ל) ואסיה כוגן כתורמים עיקריים. אסיה כוגן גם ייסדה בארץ קרן מלגות לסטודנטים סיניים הלומדים בישראל.

בשנים האחרונות הושם דגש על שימור ההיסטוריה היהודית בסין. במסגרת זו יצא לאור ספרו של תיאודור קאופמן "יהודי חרבין אשר בלב" בשפות עברית, אנגלית וסינית. הודות לעזרתה של אסיה כוגן יצא לאור הספר "מהמזרח הרחוק לקרוב" בעריכת

פרחומבסקי ורזניק וכן הספר "יהודי סין" בעריכת מיכאל רינסקי.

יחד עם המרכז לחקר יהודי סין בחרבין יצאו לאור שני אלבומים על יהודי חרבין, שלושה - על יהודי שנחאי, אחד - על יהודי טינצזין, ושניים על ההיסטוריה של יהודי סין באופן כללי.

קשרים הדוקים קיימים בין האגוד לשלטונות סין, ביקורים משותפים בין הארגונים השונים.

בעוד זמן קצר יציין האגוד 60 שנה לקיומו. בארץ, נותרו כחמש מאות משפחות של יוצאי סין. הודות לאישיותו הכובשת של תיאודור קאופמן התאספו סביבו צאצאים מהדור השני, אשר עזבו את סין בילדותם. בין הבולטים שבהם: יוסי קליין, רוני ויינרמן, תדי פסטונוביץ', אבי פודולסקי, גרי ברובינסקי.

כולם פנסיונרים, שולטים בשלוש שפות - עברית, אנגלית ורוסית דבר המאפשר להם להיות בקשר עם יהודי התפוצות, לארח סינים המגיעים לארץ ואורחים מארצות אחרות.

דלתות האגוד פתוחות חמישה ימים בשבוע ובימי ראשון יש פגישת נשים קבועה. בימי שני נפגשים חברי ההנהלה של האגוד ושל אגודת הידידות ישראל סין בראשותו של תדי.

במזכירות "בולטין" יחד עם תדי עובד ולרי לדז'ינסקי - בלשן באנגלית וסינית.

הודות לתרומות המגיעות מידידים בארץ ובחו"ל יש באפשרות האגוד להגיש עזרה כספית ל-60 נזקקים בסכום של 500 שקלים לחודש ועוד שי לקראת חגי ראש השנה, חנוכה ופסח.

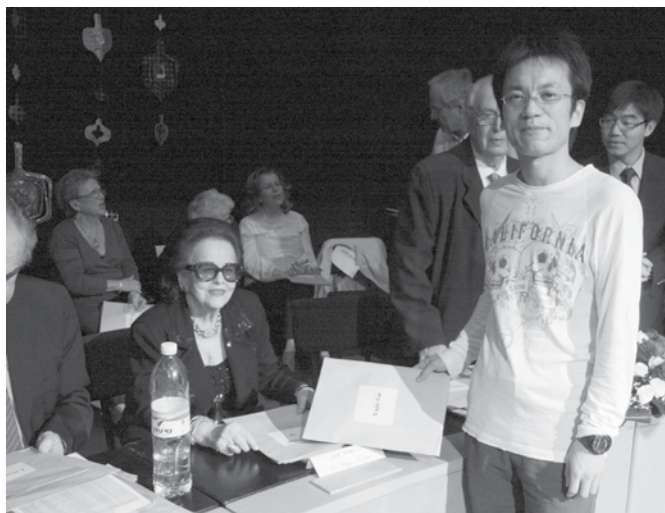
בכל חג חנוכה מקבלים כ-120 סטודנטים ישראלים - צאצאי יוצאי סין מלגות ועוד כ-20 מלגות לסטודנטים סיניים הלומדים בישראל.

לאגודת הידידות ישראל-סין יחסים חמים עם שגריר הרפובליקה הסינית העממית ועם חברי השגרירות. אחת לשנה מזמין השגריר לביתו את חברי האגודה. כמו כן, קיימים קשרים עם ארגונים לא יהודיים של יוצאי סין בגרמניה ורוסיה. לא מזמן ביקרה בארץ פרופסור ויקטוריה רומנובה מחברובסק.

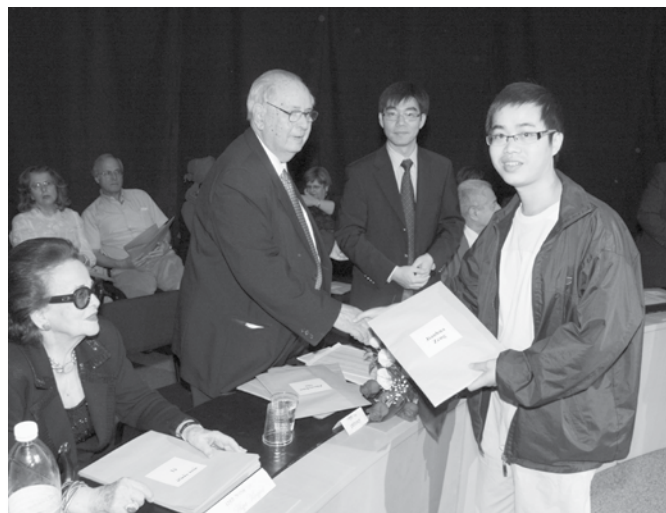
כמבקר קבוע באגוד יוצאי סין, לא אוכל שלא לציין את האווירה החמה באגוד הודות לאישיותו של תיאודור קאופמן. אין ספק, שהאגוד עוד ירשום בדפי ההיסטוריה שלו את היחסים החמים שבין ישראל לסין היום ובעתיד.

סטודנטים מסין מקבלים מלגות מאגודת הידידות ישראל-סין

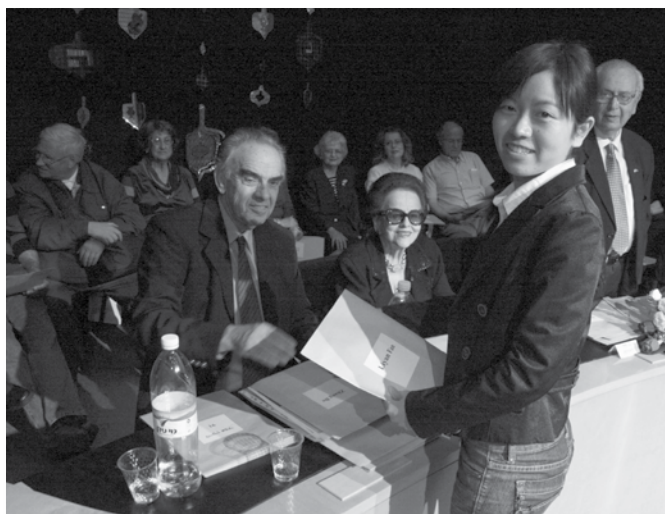
את המלגות מחלקים

אסיה קובן

תדי קאופמן

יוסי קליין

ממלא מקום שגריר סין בישראל מר שיון

סטודנטית לו מין טאי

סטודנטים סיניים

ביקור משלחת סופרים מסין

נובמבר 2010

ב"בית פונבה"

בבית הכנסת לזכר קהילת יהודי סין

במסעדה סינית

חלוקת מלגות לסטודנטים בפגישת יוצאי סין בחג החנוכה

את המלגות מחלק ממלא מקום שגריר סין בישראל מר שי יון

תמונות ישנות ביומן הובילו לפקיד היפאני שהציל יהודים

איה מרקביץ' - הארץ

שבע תמונות ישנות של יהודים שנמצאו באחרונה ביפן שופכות אור חדש על אחד מהיבטיה הפחות מוכרים של מלחמת העולם השנייה. בתקופה שבה גרמניה הנאצית ניסתה למנוע יציאה של יהודים מאירופה, דווקא בקבוצה קטנה של דיפלומטים מיפן - בעלת בריתה המרכזית של גרמניה סייעה לאלפי יהודים להימלט. התמונות התגלו ביומן ישן של פקיד בשם טאטסואו אוסאקו, שעבד באותה תקופה במשרד התיירות היפאני ומת ב-2003. ככל הנראה העניקו המצולמים את תמונותיהם לאוסאקו לאות תודה, לאחר שסייע להם להגיע למקום מבטחים בימיה הראשונים של המלחמה. אקירה קיטהאדה, שהיה אחד מעובדיו, עורך בימים אלה מחקר לשם כתיבת ספר על אוסאקו, ושם כך פנה לבכירים ישראלים ואף ביקר במוזיאון השואה בוושינגטון. באחת התמונות נראה גבר צעיר, לבוש אופנתי ושערו מסורק למשעי. הוא היה גם בר מזל, כי הצליח להימלט מאירופה בימים הראשונים של מלחמת העולם השנייה. "ברכות" לידידי טאטסואו אוסאקו", נכתב בצרפתית מאחורי התמונה. הצעיר חתם בשם "י. סגאלוף" ב-4 במארס 1941. לא ידוע

מה עלה בגורלו. בימים אלה נעשים מאמצים לאתר את המצולמים או את צאצאיהם, כולם ככל הנראה יהודים. תמונות כאלה, של אנשים שהצליחו להימלט - בדרך כלל עם מעט מאוד רכוש - הן נדירות ביותר. בכירים במוזיאון בוושינגטון אמרו שקיטאדה מסר להם כ-30 תמונות שאת המצולמים בהן הוא מנסה לאתר, ושמות של יותר מ-2,000 יהודים שקיבלו תעודות מסע שאפשרו להן להגיע ליפן. נסים בן שטרית, שגריר ישראל ביפן, מסר שהעביר את המידע ליד ושם, וכי הוא מקווה שניתן יהיה לאתר אחדים מהפליטים.

סיפור התמונות מהווה נדבך נוסף בסיפורו של צ'יונה סוגיהארה, הדיפלומט היפאני שהיה מוצב בליטא והעניק אשרות כניסה ליפן לאלפי יהודים בתחילת המלחמה בניגוד להוראות מטוקיו. הוא סתר בכך הוראות מפורשות מטוקיו שלפיהן מקבלי הוויזות צריכים להיות בעלי אמצעים ושיהיה להם יעד ברור שאליו ימשיכו אחרי יפאן. סוגיהארה, המכונה "שינדלר היפאני", קיבל ב-1985 תואר "חסיד אומות העולם". בעוד שסוגיהארה הנפיק אלפי אשרות

כניסה ליפן, מאמץ מאורגן יותר נערך למען הפליטים היהודים עם הגיעם אליה, וכאן נכנס לתמונה אוסקו. משרד התיירות היפאני הסכים ב-1940. לחלק כספי תרומות אמריקאים ליהודים שנמלטו מאירופה, שיכלו כך לעמוד בדרישות ממשלת טוקיו. בהתאם לתעודות, ההחלטה התקבלה למרות קשריהן ההדוקים של גרמניה ויפאן, ברשותם של בכירים במשרד החוץ היפאני ובמשרדים אחרים.

משרד התיירות הקצה עובדים שסייעו לפליטים בשלבים שונים של מסעם, ואוסקו, שזו הייתה שנת עבודתו השנייה, עבד כמלווה וכפקיד בספינות שהביאו אותם ליפן. רובם נדרו נדר אחר כך לערי הנמל קובה וליוקוהאמה, במטרה להמשיך משם במסעם.

המסרים על התמונות שניתנו לאוסקו כתובים בשפות שמשקפות את התקדמות הנאצים באירופה: גרמנית, פולנית, נורווגית וצרפתית. קיטאדה אומר שהתמונות הותרו בו רשם עז. "כולם יודעים על מפעלו של סוגיהארה ומעריצים אותו, אך הוא נעזר באחרים כמו אוסקו, ואני רוצה שכעת יתפרסמו מעשיו".

עיטור השמש העולה הוענק על ידי ממשלת יפן לפרופסור פיטר ברטון

ב-3 בנובמבר הכריזה ממשלת יפן על זוכים בקבלת עיטור השמש העולה אחד העיטורים המכובדים ביותר ביפן. בין הזוכים, פרופסור פיטר ברטון - בן 88 גמלאי מאוניברסיטת דרום קליפורניה. העיטור בעל קרני זהב וסרט התלוי על הצוואר הוענק לפרופסור ברטון עבור מחקר בשטח היחסים עם יפן וסיוע בהבנת היחסים בין יפן וארה"ב. פרופסור ברטון נולד ב-1922 בעיר בלוסטוק בפולין. בגיל שש עזב עם הוריו את פולין והגיע לסיין. בחרבין למד בבית הספר והשתלם בנגינה בכינור. עם סיום הלימודים נסע ליפן על מנת להמשיך את לימודיו במוסיקה אצל הפרופסור אלכסנדר מוגילבסקי, כנר בעל שם עולמי, ושהה שם מספר שנים. באותו זמן גילה התעניינות

והיה יו"ר סמינר על יפן אשר נערך בדרום קליפורניה במטרה לאחד מומחים העובדים בשטח יחסים עם יפן. ב-1988 ארגן פרופסור ברטון במוזיאון לאמנות בלוס-אנג'לס חוג חד-שנתי של הרצאות בנושא אמנות יפנית לזכרה של רעייתו מישל, אשר אהבה מאד את התרבות היפנית והרצתה עליה במוזיאון. חוג ההרצאות זה זכה להצלחה ומתקיים לאורך עשרים שנה, מציג לקהל הנוכחים את יפן התרבות היפנית מכל ההיבטים.

ב-5 בדצמבר 2010 בלוס-אנג'לס, במוזיאון לאמנות נפתחה בפעם ה-23 תערוכת יצירות אמנות יפניות, המוקדשת לזכרה של מישל ברטון, רעייתו של פרופסור ברטון, וכן נערך סמינר בנושא "אמנות יפנית בעולם גלובלי של מודרניזם ואפשרויות מקומיות".

בשפה היפנית ובתרבותה. ב-1950 המשיך את לימודיו לתאר שני במחלקה למזרח אסיה באוניברסיטת קולומביה. ב-1962 החל פרופסור ברטון בתכנית מחקר של אזור האוקיינוס השקט באסיה בפקולטה ליחסים בין לאומיים באוניברסיטת דרום קליפורניה, שם עבד כמתאם במשך 30 השנים הבאות. כמו כן, הקים לראשונה באוניברסיטה חוג הרצאות על יפן.

פרופסור ברטון - מחבר עבודות מחקר על הפוליטיקה היפנית, יחסי חוץ של יפן, סגנון יפני בנייהול יחסים בינלאומיים, רקע חברתי-תרבותי ופסיכולוגי וכן מחלוקת על שטחים בין יפן לרוסיה. ב-1991 היה שותף לעבודה קבוצתית עם שלושה שותפים (יפן, רוסיה וארה"ב) בפתרון המחלוקת. בנוסף, ארגן

בתערוכה של "יהודי טינצזין"

ירושלים, נובמבר 2010

במרכז: השר יצחק הרצוג וממלא מקום מנכ"ל משרד החוץ ישראל הגב' רות כהנוב

בכניסה לתערוכה

בתערוכה

יוצאי טינצזין לשעבר בתערוכה

ביקורה של לילי קלבנוב-בלייק בישראל

הגב' לילי קלבנוב-בלייק, יו"ר איגוד יוצאי המזרח הרחוק בניו-יורק הגיעה לביקור בישראל השכם בבוקר של ה-12 באוקטובר 2010. ר. ות. קאופמן פגשו את לילי בשדה תעופה "בן-גוריון". באותו יום התקיים מפגש בין האורחת לחברי הוועד של איגוד יוצאי סין, ת. קאופמן, י. קליין ור. וינרמן. במשך שלושה ימים עבדה לילי קלבנוב-בלייק בארכיון איגוד יוצאי סין. ב-17 באוקטובר 2010, נערכה פגישה חגיגית לכבוד האורחת "בית-פונבה" בנוכחות חמישים מחברי איגוד יוצאי סין. בין הנוכחים, חברי ההנהלה ת. ור. קאופמן, י. קליין, ג. ברובינסקי, א. ונדל, ע. ור. רשינסקי, פ. ור. ברשדסקי, א. פודולסקי, א. פרדקין ומ.

ליכומנוב. בפגישה נכחו אורחים שהגיעו מחו"ל: דינה (ליכומנוב) וגרשון וינקאו מארה"ב, לילי אינדיקובה-פרוסטרמן, אנגלה ודוד טפט מאוסטרליה. ת. קאופמן פתח את המפגש בדברי ברכה לילי ולאורחים. בדבריו ציין שההתאחדות של יוצאי סין בניו-יורק הייתה הראשונה והוקמה עוד ב-1937. הוא סיפר על העזרה האדירה אותה העניק איגוד יוצאי המזרח הרחוק בניו-יורק ליוצאי סין אשר הגיעו לישראל בשנים הקשות של ראשית שנות ה-50. ת. קאופמן בירך בחמימות את לילי קלבנוב-בלייק כיו"ר דור ההמשך אשר ייסד את האיגוד ואיחל לה בריאות והצלחה. כמו כן, הציג ת. קאופמן לנוכחים את

האורחים אשר הגיעו, דינה ליכומנוב, אחותו של משה ליכומנוב, אשר נולדה וגדלה בחרבין. לילי אינדיקובה משנחאי. עניין רב עוררה ההיסטוריה של אנגלה טפט. אביה, סבתה והסבתא רבה שלה, כולם משנחאי. הסבתא רבה - אנה שוורץ (דודתו של תדי קאופמן, אחות בכורה של אמו, דוקטור ברטה שוורץ-קאופמן) - הייתה ידועה בחרבין ובשנחאי כממילדת. לילי סיפרה לנוכחים על פעולות האגודה שהיא עומדת בראשה. הנוכחים ברכו בחמימות את לילי. הפגישה אשר החלה ב-11 בבוקר נמשכה עד 15.00 אחה"צ.

יו"ר אגוד יוצאי המזרח הרחוק בניו יורק, לילי קלבנוב-בלייק ביקורה ב"בית פונבה"

17 לאוקטובר 2010

קבלת פנים לגב' לילי קלבנוב-בלייק ב"בית פונבה". משמאל לימין: א. פודולסקי, ת. קאופמן, לילי קלבנוב-בלייק וי. קליין

יוסי יעקובסון בטינצזין

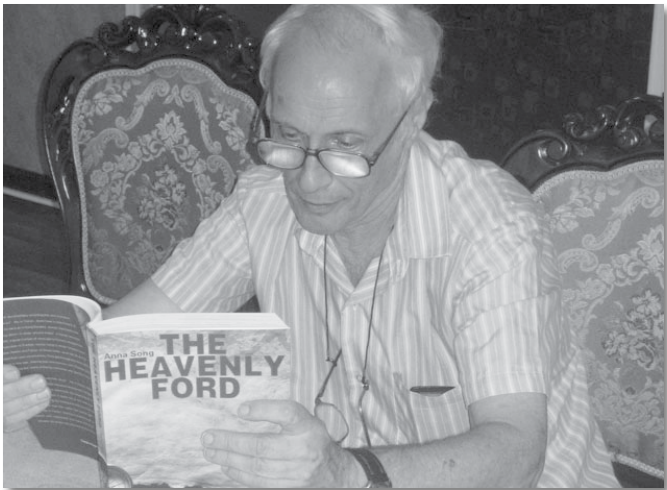
ספטמבר 2010

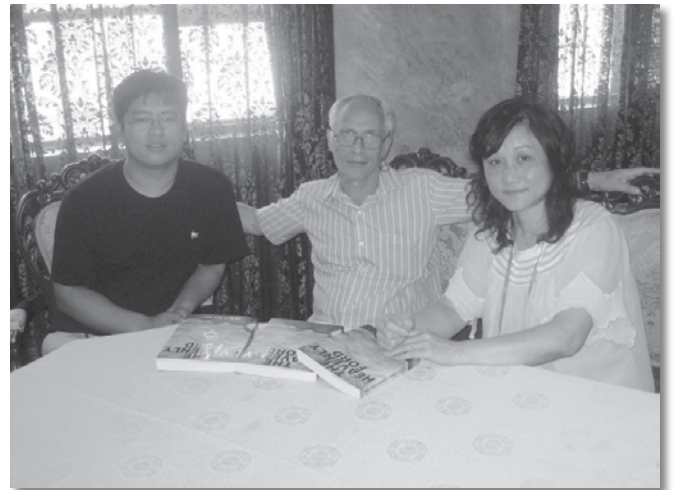
בניין בית הכנסת לשעבר בטינצזין

יוסי והבנים עם אנה סונג בכניסה לבניין בית הכנסת לשעבר

יוסי קורא בספרה של אנה סונג המקודש ליהודי טינצזין

יוסי יעקובסון ואנה סונג

כנס יוצאי טינצזין בישראל

הנך מוזמן/ת לכנס יוצאי טינצזין בישראל.
הכנס יתקיים בבית פונבה, רח' גרוזנברג 13 תל-אביב,
ביום רביעי 4 במאי 2011, בשעה 17:00 (חמש בערב)

יוגש כיבוד קל ושתיה

נא אשרו השתתפותכם בטלפון 03-5171997

עד 3 באפריל 2011

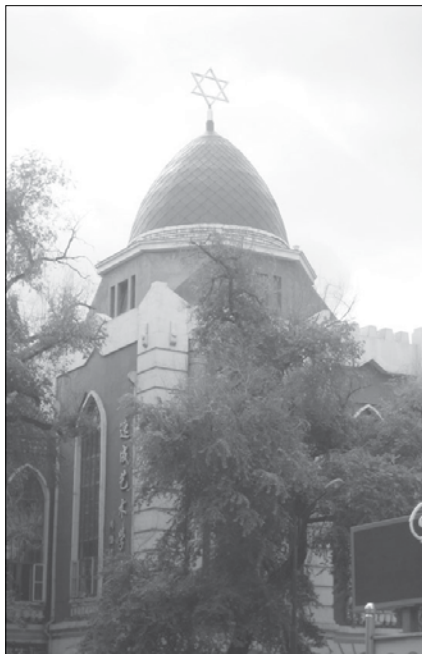
תמונות מהעבר בסין

יוסי יקובסון ליד בית הספר הוורוד

חזית מלון "מודרן"

לשעבר בניין בית הכנסת

לשעבר בניין בית הספר התיכון היהודי

מנורה בתצוגה של המוזיאון של
העבר היהודי בחרבין (לשעבר בניין בית
הכנסת החדש)

יוסי יעקובסון בן 70 מלא אוב!

לידידנו מחרבין ומטינצדין יוסי יעקובסון מלאו 70

אגוד יוצאי סין מברך את יוסי ואת משפחתו ומאחל להם בריאות ואריכות ימים!

חגיגת יום ההולדת ה-70 של יוסי יעקובסון בקבוץ יפעת

יוסי יעקובסון עם הנכדים ביום הולדתו

מישה פליישמן בן 90 מלא אוב!

ב-7 בנובמבר ב"בית פונבה" חגגו למישה פליישמן מלאו לו 90 שנים. ת. קאופמן בירך בחמימות את בעל השמחה והגיש לו עוגת יום הולדת. בצילום (משמאל לימין): מ. פליישמן, ת. קאופמן וי. קליין

התייעצות בקשר לסמינר בחרבין

בצילום (משמאל לימין): נציג הארגון "לימוד" - מארגן הסמינר רומן כוגן, יו"ר הארגון "לימוד" חיים צ'סנר, עורך ראשי של העיתון "מעריב" יואב צור ותדי קאופמן

ב-28 באוקטובר התקיימה ב"בית פונבה" התייעצות בקשר לקיום סמינר בחרבין, המיועד לצעירי רוסיה, אמריקה ואירופה. בעבודת הסמינר, אשר יתקיים בנובמבר 2011 במשך 4 ימים לוקחים חלק 250 איש: 150 מרוסיה, 50 מארה"ב ו-50 מדרום מזרח אסיה (סינגפור, מנילה ועוד). סמינר יתנהל בשלוש שפות - רוסית, אנגלית וסינית.

ביקורו של יוסי יעקובסון בחרבין

ספטמבר 2010

בניין המוזיאון לזכר ההיסטוריה של יהודי חרבין - לשעבר בניין בית הכנסת החדש

לשעבר בניין בית החולים

בית הקברות היהודי בחרבין

בית הכנסת בבית הקברות היהודי בחרבין

כניסה לבית הקברות היהודי

פגישה יוצאי סין החג החנוכה 7 בדצמבר 2010

פגישה בין ידידים לקרובים

משמאל לימין: אסיה קוגן, דוקטור וורון ואסתר ונדל

משמאל לימין: רבקה טויג ופולורי כוגן

שטופמנים

משמאל לימין: גרי ברובינסקי, סבה פודולסקי ואיטה חורול

משמאל לימין: אדם אלון, תדי קאופמן, אלה גולדרייך, רשה קאופמן, סניה זו-ארץ

בפגישה לכבוד אסיה קוגן

19 בדצמבר 2010

ת. קאופמן מברך את אסיה קוגן

י. קליין מברך את אסיה קוגן

מיכאיל פרחומוביסקי, מנהל המרכז לחקר "יהדות רוסית מעבר לגבול"

סביב שולחן הנשיאות

ת. קאופמן מגיש לאסיה קוגן עיטור זהב של העיר חרבין

ת. קאופמן מגיש לאסיה קוגן זר פרחים